

AAA_3013#01#Q16#01 Eduman testinin sualları

Fənn : 3013 Qiymətin əmələ gəlməsi

1 Beynəlxalq təcrübəyə əsasən OPEK-in rəsmi satış qiymətlərinin müəyyən edilməsi haqqında qeyd olunan fikirlərdən hansı doğrudur?

- Tələb və təklifin nisbətindən asılı olaraq müəyyən edilir.
- OPEK qiymətlərinin səviyyəsindən asılı olaraq, OPEK-ə daxil olmayan ixracatçılar tərəfindən müəyyən edilir
- Hasilat xərcləri və neft bazarının vəziyyətinə əsasən müəyyən edilir;
- OPEK-in qərarlarına müvafiq olaraq OPEK-in üzv ölkələrinin hökumətləri tərəfindən müəyyən edilir;
- Müxtəlif formullarla hesablanır;

2 Dünya ticarətində sürüşmə düsturu nə ilə müəyyən olunur?

- Gömrük rüsumunun dərəcəsi.
- Avadanlığın yekun qiyməti
- Avadanlığın bazis qiyməti;
- Qiymətdə material əmək ödənişi xərclərinin payı;
- Kreditin faiz dərəcəsi;

3 Aşağıda verilənlərdən hansı neft bazarında birdəfəlik sövdələşmələrin qiymətlərinə aiddir?

- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləridir.
- Neft bircalarında müəyyən edilir;
- İdxalçı-ölkələrdə neftin yenidən emal edilməsində müqavilə qiymətləridir;
- “Azad” bazarda fəaliyyət göstərən və tələb və təklifin əlaqəsinin təsiri nəticəsində yaranan qiymətləridir;
- Məhsul mübadiləsi razılaşmalarının qiymətləridir;

4 Qeyri-əhali istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndəsatış qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün əDV ilə)

- 93,8 manat
- 92,0 manat
- 100 manat
- 89,0 manat
- 97,0 manat

5 Bunlar nəyin formalarıdır: müttəfiq, birbaşa və tranzit.

- Beynəlxalq hava nəqliyyatı daşımaları formaları
- Beynəlxalq fraxt bazarlarının
- Beynəlxalq avtomobil daşımalarının
- Beynəlxalq dəmiryol tariflərinin
- Xətt gəmiçiliyi çərçivəsində beynəlxalq su daşımalarının

6 Nəqliyyat tarifləri özündə aşağıdakı tarifləri əks etdirir.

- səmişin və yerli aviaxətlə yükdaşımalar
- səmişin və yükdaşımalarını
- səmişin və dəmiryolu nəqliyyatında yükdaşımalar
- səmişin və ictimai nəqliyyatın bütün növlərində yükdaşımalar
- səmişin və avtomobil nəqliyyatı ilə yükdaşımalar

7 Hərəkət əməliyyatlarına aşağıdakı məsrəflər daxil edilmir:

- yükləmə – boşaltma işləri
- yükün hərəkəti üzrə
- rabitə yollarının məzmunu üzrə
- enerji təsərrüfatının məzmunu üzrə
- rabitə üzrə

8 Yükdaşımalarına çəkilən məsrəflər aşağıdakılardan ibarətdir:

- yükləmə - boşaltma işlərinə çəkilən məsrəflər
- başlanğıc yekunlaşdırma əməliyyatlarına çəkilən məsrəflər
- yüklərin nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- başlanğıc - yekunlaşdırma əməliyyatlarına və yükün nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- sərnişinlərin və baqajın daşınmasına çəkilən məsrəflər

9 Sudan xammal kimi istifadə edənlər üçün sudan istifadə tarifi nə qədərdir?(1 m3 üçün əDV ilə)

- 12 manat
- 8 manat
- 11 manat
- 14 manat
- 9 manat

10 Azərbaycanın iri şəhərlərində əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün əDV ilə)

- 6 qəpik
- 2 qəpik
- 4 qəpik
- 3 qəpik
- 7 qəpik

11 Reqionlarda əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün əDV ilə)

- 7 qəpik
- 3 qəpik
- 5 qəpik
- 2 qəpik
- 4 qəpik

12 Qeyri-əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün əDV ilə)

- 17 qəpik
- 18 qəpik
- 16 qəpik
- 14 qəpik
- 20 qəpik

13 Elektrik enerjisinin topdansaş qiyəmətləri nə qədərdir? (1 kv/saat üçün (əDV ilə)

- 4,0; 2,8; 4,7 qəpik
- 4,1; 2,5; 4,5 qəpik

- 4,0; 2,3; 4,2 qəpik
- 3,8; 2,7; 4,0 qəpik
- 3,9; 2,6; 4,4 qəpik

14 Elektrik enerjisinin pərakəndə satış tarifləri nə qədərdir?

- 7,7 qəpik
- 5,8 qəpik
- 6,0 qəpik
- 7,5 qəpik
- 7,0 qəpik

15 Elektrik enerjisinin tranzit ötürülmə tarifləri nə qədərdir?

- 1,0 qəpik
- 0,4 qəpik
- 0,6 qəpik
- 0,2 qəpik
- 0,7 qəpik

16 əhali istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndə satış qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün əDV ilə)

- 46,8 manat
- 100 manat
- 45,0 manat
- 41,0 manat
- 47,2 manat

17 Hərəkət xərcləri asılıdır:

- su nəqliyyatı ilə baqajın sərnişinlərin və yüklərin daşınmasından
- daşıma məsafəsindən
- sərnişinlərin və dəmiryolu nəqliyyatı baqajının daşınmasından
- avtomobil nəqliyyatı baqajı və sərnişinlərin daşınmasından
- yerli avia xətlərdə baqajın və sərnişinlərin daşınmasından

18 Nəqliyyat xidmətinin maya dəyərinin hesablanması zamanı aşağıdakı göstəricini uçota almaq lazım deyil:

- bütün cavablar düzgün deyil
- 1 ton yükə düşən başlanğıc son əməliyyatlara çəkilən məsrəflər
- 1 ton yükün 1 km məsafəyə daşınmasına çəkilən xərclər
- məsafə
- mənfəətin kütləsi

19 Tariflə dərəcələrinin qurşaqlar üzrə məcmuusu aşağıdakılardan birini formalaşdırır:

- sərnişin sxemini
- tarif sxemini
- dəmiryol sxemini
- nəqliyyat sxemini
- yük sxemini

20 Avtomobil nəqliyyatı üzrə yük tariflərinin differensiasiyası aşağıdakı növlərdən biri üzrə aparılır:

- fraxt üzrə

- işəməuzd
- yüklərin xırda göndərişlərlə daşınması üzrə
- müstəsna tariflər üzrə
- vaxtamuzd

21 Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- İctimai Təşkilatlar
- Vergilər Nazirliyi
- Gömrük Komitəsi
- Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- Tarif Şurası

22 Dəmiryol nəqliyyatı müəssisələri üzrə orta tarif dərəcəsi müəyyən etmək üçün aşağıdakı göstərici tələb olunmur:

- bütün variantlar doğrudur
- mənfəət kütləsi
- daşınma xərcləri
- nəqliyyat məhsulunun həcmi
- daşınma məsafəsi

23 Aşağıdakılardan biri nəqliyyat tarifi deyil.

- tranzit
- differensial
- proporsional
- akkord
- xüsusi

24 Məişət xidməti bazarında qiymətə təsir edən amillərə aid deyil :

- cavablar doğru deyil
- sifarişin yerinə yetirilməsinin təsililik dərəcəsi
- ilin dövrlərinə uyğun olaraq əhalinin məişət xidmətinə tələbatın mövsumi dəyişməsi
- sifarişçiyə xidmətin yaxınlaşma dərəcəsi
- xidmətin sosial əhəmiyyətliliyi

25 Maşın və avadanlıqlara olan sürüşkən qiymətlər dünya ticarətində adətən nəyi nəzərə alaraq müəyyən edilir?

- Çatdırılma müddətləri.
- Tələb və təklifi;
- Dünya bazar qiymətlərini;
- Maşın və avadanlıqların hazırlanması müddətində baş verən istehsal xərclərində dəyişiklikləri;
- Bağlanan sövdələşmə şərtlərini;

26 Dünya təcrübəsinə əsasən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri ixrac ölkələrinin ilkin bazarında qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında verilənlər olmur, lakin digər ölkələrin ilkin bazarında oxşar avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olduqda hansı metodla təyin edilir?

- yalnız dolaylı metodla
- Dolaylı, Birbaşa
- Birbaşa

- Hesablama
- həm birbaşa həmdə hesablama metodu ilə

27 Hansı növ qiymətlər Qərbi-Avropa ölkələrində qara metallarının ixrac qiymətləridir?

- Dünya bazarına olan böyük təkliflərin qiymətləridir;
- Faktiki sövdələşmə qiymətləridir
- Böyük müqavilələrin qiymətləridir;
- Sorğu bazis qiymətləridir;

28 Hansı şərtlər daxilində qara metalların sorğu qiymətləri müəyyən edilir?

- FOB – adi keyfiyyətli metala olan Qərb-Avropa ölkələrinin sorğu bazis qiymətlərinin stansiyası.
- Franko göndərmə stansiyası”
- KAF təyinat stansiyası”
- CIF təyinat stansiyası”
- Rüsum daxil olmaqla, Franko-alıcı”

29 Qeyd olunanlardan hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiymətinə aid edilir?

- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

30 Aşağıdakılardan hansı bazis şərtlərini xarakterizə edir?

- satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödənilməsidir
- məhsulun sığortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur
- nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur
- məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulu
- alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür

31 Aşağıda qeyd olunan hökmlərdən hansı yanlıştır?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin sürətdə güclənməsidir
- Dünya qiymətlərinin formalaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır
- Tələb və təklif arasındakı nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir

32 Hansı qiymət indeksi BMT-nin statistikasına daxil deyildir?

- əlvan metallar üzrə idxal qiymətləri indeksləri
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri.
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri.
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

33 Aşağıdakı qiymət indekslərindən hansı BMT-nin statistikasına daxildir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

34 EX Work termini beynəlxalq təcrübədə nəyi bildirir?

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyertəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyertəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

35 Free carrier termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir?

- nəqliyyat sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyertəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyertəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- dəyər, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

36 Free along side ship termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir?

- sərhəddə kimi ... (şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyertəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- daşınma haqqı və sığortalanma... (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir

37 Verilənlərdən hansı idxal-ixrac güzəştlərinin həcminə təsir göstərmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
- əmtəə bazarının konyunkturasi
- istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi
- təsbit olunmuş qiymətlər
- təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti

38 Dünya təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti verilən hansı əlamət əsasında xarakterizə olunmur:

- sövdələşmələr azad dönər valyutaya görə bağlanmalıdır
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləri sabit olmalıdır
- sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır

39 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətlərinə aid edilmir?

- daxili topdansatış qiymətləri
- FAC, FOB və CIF qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- birca məzənnəsi, hərrac və torq qiymətləri
- iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmə qiymətləri;

40 Gömrük tarifinin tətbiq edilməsi nəyə gətirib çıxarır?

- istehlakçı və istehsalçıların rifah səviyyəsinin dəyişməsinə
- idxal qiymətlərinin artmasına və yerli malların qiymətlərinin aşağı düşməsinə
- idxal və yerli malların qiymətlərinin artmasına
- yerli istehsalçıların qazancına və məhsul istehlakçıların itkisinə
- bütünlükdə yerli məhsulların istehsalçı və istehlakçıların itkisinə

41 Gömrük rüsumlarının tətbiq edilməsi hansı məqsədləri güdür?

- daxili bazarda qiymətlərin aşağı düşməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi
- dövlət büdcəsinin artması
- daxili bazarın daxili rəqabətdən qorunması
- xarici bazarların zəbt edilməsi

42 Antidempinq və kompensasiya rüsumları, məhdudlaşdırılması, minimal idxal qiymətləri sistemi, idxalın lisenziyalaşdırılması, idxal və ixrac norması – Bunlar nədir?

- daxili ticarətin tənzimlənməsinin tarif tədbirləri
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin statik metodları
- xarici iqtisadi əlaqələrin tənzimlənməsinin inzibati üsulları
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin tarif tədbirləri
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin qeyri-tarif tədbirləri

43 Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- on iki
- on
- üç
- beş
- altı

44 FOB və FAS şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- Bazar şərtləri ilə
- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- Nəqlətmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ödəniş şərtləri ilə
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

45 Beynəlxalq tarif və fraxtlar nəyi ifadə edir?

- Daşıma qiymətlərini
- Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri

46 Qiymətlərin və tariflərin tənzimlənməsinin hüquqi əsaslarına nə daxildir?

- Rəqabət məəcəlləsi
- "Tənzimlənən qiymətlər haqqında" qanun
- Gömrük rüsumu haqqında qanun

- Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında qanun
- Məhsulların (işlərin və xidmətlərin) maya dəyərinin tərkibinə daxil olan xərclərin tərkibi haqqında Əsasnamə

47 Dünya qiymətləri haqqında deyilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- dünya qiymətləri istehsal-tədavül xərclərini və idxal-ixrac rüsumları əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri stehsal xərcləri və orta mənfəətin məcmusu əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik, həmçinin orta mənfəətliliyi özündə əks etdirən əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri elmi-texniki tərəqqi və yüksək konstruksiya xüsusiyyətlərinə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir

48 Dünya təcrübəsində iri firmaların faktiki sövdələşmə qiymətləri və təklif qiymətləri haqqında qeyd olunanlardan hansı doğrudur?

- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir
- sövdələşmə bağlanarkən bir qayda olaraq, aşağı düşən qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər plan səviyyəsini göstərir
- sövdələşmə bağlanarkə, bir qayda olaraq, sabit qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir

49 Aşağıdakı qiymətlərdən hansında satıcı limanda əmtəə daşıyan gəmini boşaltmaya təhvil verdiyi andan onun öhdəliyi bitmiş olur?

- DEQ
- FAS
- FOB
- CFR
- CIF

50 Aşağıda göstərilən qiymət növlərinin hansında satıcı göstərilən təyinat limanına əmtəənin təchizatı üçün lazım olan məsrəfləri və fraxtı ödəməlidir.

- CIF
- EXW
- FOB
- FCA
- CFR

51 Aşağıdakılardan hansı şərtə görə CFR şərtində verilən öhdəlikləri və daşıma zamanı əmtəənin zədələnmələrdən və ya zay olmadan risklərin dəniz sığortalımasını təmin edir?

- EXW
- CIF
- FCA
- FOB
- CPT

52 Hansı şərtə görə satıcı əmtəəni idxal ölkəsində razılaşdırılan məntəqəyə çatdırdığı anda özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir?

- DDP

- FCA
- FOB
- CIF
- CPT

53 Dünya təcrübəsinə əsasən FOB və FAS şərtlərində qiymətlər aşağıdakılardan hansı ilə fərqləndirilir?

- Bazar şərtləri ilə
- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- Nəqlətmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ödəniş şərtləri ilə
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

54 Aşağıda qeyd olunanlardan hansı daxil edilməklə ixrac və idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən fərqlənir?

- Sığorta xərcləri və gözlənilməz risklərin örtülməsi üçün zəruri olan ehtiyatlar.
- Satıcıların və nümayəndələrin komissiyon mükafatlandırılması
- Alıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri;
- Qablaşdırmaya çəkilən xərclər, nəqliyyat xərcləri;
- Maliyyələşdirmə xərcləri;

55 Qiymətlər çoxluğu hansı amillərlə beynəlxalq ticarətdə müəyyən edilmir?

- ayrı-ayrı ölkələrin investisiya siyasəti ilə .
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

56 Hansı növ güzəştlər beynəlxalq təcrübədə tətbiq edilmir?

- kompensasiya güzəştləri
- əmtəə alqısında nəgd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə
- preyskurant qiymətlərindən ümumi güzəştlər
- diler güzəştləri
- mövsümi güzəştlər;

57 Aşağıda göstərilənlərdən hansı xüsusi əmək bölgüsünə aid edilir?

- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

58 Dünya bazarının tutumu ilə bağlı aşağıda qeyd olunanlardan hansı yanlıştır?

- milli istehsal həcmnin üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
- əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
- milli istehsal həcmnin üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
- öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
- istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlığın mümkün göndərilmə həcmələri tədqiq edilir

59 Sazişlərdə rüsumlar ödənilməklə çətdirilmişdir şərti ilə hansı qiymət növündən istifadə olunur?

- DDP qiymətləri
- FOB qiymətləri
- FAS qiymətləri
- DDU qiymətləri
- DE qiymətləri

60 Qeyd olunan amillərdən hansı müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğunu müəyyən edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

61 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin əsas şərtidir:

- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
- faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə bazarda və ölkələrin iqtisadi mühitində baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
- təhlil edilən müddətdə bazarda kəmiyyət ölçü vahidlərində qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi

62 Qeyd olunan əlamətlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edir?

- Sövdələşmələr yalnız ixrac istiqamətli olmalıdır;
- İxrac və ya idxal əməliyyatları azad rəşiminə malik bazarlarda baş verməlidir
- İxrac və ya idxal əməliyyatları elə bir şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.
- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşmalıdır;
- İxrac və ya idxal əməliyyatları azad bazar şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.

63 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətini xarakterizə edən əlamət deyil?

- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşmalıdır;
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır;
- Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;

64 Qiymətli kağızların bazar dəyəri hansı amillə müəyyən olunur?

- qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizi, inflyasiya, iqtisadi tsikl fazası, bazar konyunkturu, fond bazarlarının tənzimlənməsi mexanizmi
- istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti
- qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi
- emitentin fəaliyyətinin qeyri sabitliyi
- qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi

65 Valyuta məzənnəsi dedikdə başa düşülür.

- xarici valyutanın alınması və satılması
- valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası

- hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri
- dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərli valyutası

66 Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növləri fərqləndirilir

- «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri.
- «SPOT» sövdələşməsi
- «Forvard» sövdələşməsi
- «Spot» kassa əməliyyatı və «forvard» sövdələşməsi
- Valyutanın alınıb satılması ilə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə

67 Valyuta məzənnələrinin aşağıdakı növləri mövcuddur.

- milli və regional valyuta məzənnəsi
- sərbəst enib-qalxan valyuta məzənnəsi
- möhkəm valyuta məzənnəsi
- sərbəst enib-qalxan və möhkəm valyuta məzənnələri
- xüsusi alınma hüququ olan SDR kredit pulları

68 Neçənci ildə I Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1871
- 1867
- 1868
- 1869
- 1870

69 Neçənci ildə II Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1925
- 1921
- 1922
- 1923
- 1924

70 Hansı şəhərdə IV Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib:?

- Argentina
- Braziliya
- İtaliya
- Yamayka
- Almaniya

71 II Beynəlxalq Valyuta Konfransı hansı şəhərdə keçirilib?

- Kopenhagen
- Paris
- Münhen
- Genuya
- Afina

72 V Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt keçirilib:?

- 2000
- 1979

- 1980
- 1954
- 1990

73 Beynəlxalq valyuta sisteminin neçə növü vardır

- 5
- 1
- 2
- 3
- 4

74 Qızıl standartının tətbiq olunduğu ilk ölkə hansıdır?

- Toqo
- Almaniya
- Böyük Britaniya
- İtaliya
- Fransa

75 Verilən şəhərlərdən hansında I Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1869- Paris
- 1867 – Paris
- 1867 – Münhen
- 1868- Münhen
- 1868-London

76 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil-

- zona qiymətləri
- istehsal yerində FOB qiyməti
- bazis məntəqə qiyməti
- sürüşkən qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti

77 Aşağıdakılardan hansı kredit resurslarına qiymətdoyma modeli deyil.

- Fişer modeli
- LIBOR modeli
- praym-reyt modeli
- keç modeli
- «dəyər+» modeli

78 Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri ilə sənaye məhsullarının qiyməti arasındakı nisbətlər tənzimlənir-

- Paaşe indeksi ilə
- Linda indeksi ilə
- Laspeyres indeksi ilə
- paritet qiymət indeksi ilə
- istehlak qiymətləri indeksi ilə

79 Aşağıdakılardan hansı aqrar-sənaye sistemi məhsullarının qiymət sistemində aid deyil?

- sərbəst qiymətlər

- birja qiymətləri
- kontrakt qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- transfert qiymətləri

80 Verilənlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edən amildir:

- Bütün variantlar doğrudur.
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır;
- Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;

81 əsas qiymət növləri haqqında verilən fikirlərdən hansı dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətinin həyata keçirilməsində nəzərə alınmalıdır?

- Bütün variantlar doğrudur
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri.
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərəclərin və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

82 Aşağıda verilən qiymət növlərindən hansı dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirərkən nəzərə alınmır?

- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili pərakəndəsatis qiymətləri
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərəclərin və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

83 Bazar qiymətinin formalaşması anında-

- təklifin həcmi tələbin həcmindən aşağıdır
- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmi bərabərdir

84 Dünya bazar qiymətinin növüdür-

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

85 Tikinti maşın və mexanizmlərin istismarı xərclərinə aiddir.

- əsaslı təmir xərcləri
- tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
- amortizasiya ayırmaları
- cari təmir xərcləri
- maşınların və avadanlıqların daşınması xərcləri

86 Qiymətin əmələ gəlməsinə aktiv təsir göstərmir

- ayn-seçkilik
- inhisarçılıq
- inflyasiya
- dempinq
- innovasiya siyasəti

87 Oliqopolistlər üçün əsasdır:

- cavablar doğrudur
- rəqiblərin reaksiyasının qeyri - müəyyənliyi
- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi
- qiymət strategiyasının seçilməsi
- qiymət taktikasının dəyişilməsi

88 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı dünya bazarında qara metalların qiymətinin formalaşmasına təsir göstərir?

- dünya bazarını formalaşdıran tələb-təklif amili
- Ümumi Bazar ölkələrinin ixrac qiymətləri
- ölkədəki və dünya ölkələri üzrə siyasi amillər
- dünya bazarında mövcud olan inflyasiya amilləri
- dünya bazarını formalaşdıran konyuktura amili

89 Birjalarda sövdələşmələr haqqında informasiya növü hansıdır?

- metodiki
- marketing
- birja
- hüquqi
- statistik

90 Alqı-satqı prosesi ilə məşğul olan bazarın təşkilati forması necə adlanır?

- hərrac
- tender
- birja
- alyans
- yarmarka

91 Tikinti məhsulunun qiymətinin formalaşmasının əsasıdır-

- smeta dəyəri
- smeta maya dəyəri
- avadanlığa çəkilən xərc
- tikinti-quraşdırma xərcləri
- bina və qurğuların tikintisinə çəkilən xərclər

92 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- inzibati təsərrüfat xərcləri
- amortizasiya xərcləri
- tikinti işlərinə xidmət xərcləri
- sair üstəlik xərclər

- tikinti-quraşdırma xərcləri

93 Oliqopolistik bazar üçün xarakterikdir

- cavablar doğrudur
 sahədə firmaların azsaylı olması
 standart və differensial əmtəələrin istehsalı
 sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması
 rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq

94 Qiymət likvidliyi modelinin növü deyil:

- Cavablar doğrudur
 Statistik qiymət vahidliyi
 Dinamik qiymət liderliyi
 Rəqabətli qiymət liderliyi
 Dempinq qiymət liderliyi

95 Inhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil:

- cavablar doğrudur
 əmtəələrin differensiallaşdırılması
 çoxlu sayda satıcıların olması
 qiymət rəqabəti
 qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət

96 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranış modeli deyildir

- qiymət liderliyi
 koordinasiya edilməyən oliqopoliya
 qiymət endirimləri
 «qaydalar üzrə oyun»
 sadalananların hamısı

97 Kurno modelinə görə:

- cavablar doğrudur
 hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir
 hər iki firma müstəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir
 satıcılar seçilən istehsal həcmi üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil
 istehsalçıların bazar haqqında məlumatları vardır

98 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı dünya əmtəə bazarının konyunkturasının öyrənilməsinə aid deyildir?

- Maliyyə – kredit sahələrinin göstəriciləri.
 Material istehsalı sahəsinin göstəriciləri
 Daxili əmtəə dövriyyəsinin göstəriciləri;
 Xarici ticarət göstəriciləri;
 Ölkənin Milli gəlirinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin dinamika göstəriciləri.

99 Neçənci ildən etibarən beynəlxalq kommertiya terminləri tətbiq olunmağa başlamışdır?

- 2000-ci ildən
 1936-cı ildən
 1940-cı ildən

- 1965-ci ildən
- 1990-cı ildən

100 Hansı hallarda aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilir?

- cavablar doğrudur
- xarici bazara daxil olmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- ümumi satış həcmi artırmaq halında

101 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modeli deyil

- sadalananların heç biri
- Snob effekti
- Beblen effekti
- təqlid edənlər
- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti

102 əmtəə nə qədər nadirdirsə (yanlış variantı seçin)

- alıcıların əksəriyyəti onun bahalığına görə laqeydlik göstərəcək
- onun qiyməti bir o qədər yüksəkdir
- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər yüksəkdir
- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər zəifdir
- alıcı ona bir o qədər yüksək qiymət ödəyəcək

103 əmtəələrin analoqlarla müqayisəsi nə qədər çətindir -

- əmtəə nadir olduğundan heç nə dəyişməyəcək
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırlar
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək
- alıcılar əmtəənin alış həcmi kəskin azaldacaq
- alıcılar əmtəənin alış həcmi tədricən azaldacaq

104 əgər əmtəənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir
- qiymət keyfiyyətə zəmanətdir
- alıcılar qiymətə az həssasdırlar
- keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
- qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir

105 əmtəə nə qədər uzunmüddət ərzində saxlanıla bilərsə (yanlış variantı seçin)

- hər bir variant qismən mümkündür
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər aşağıdır
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər yüksəkdir
- alıcılar optimal əmtəə ehtiyatı yaradacaqlar
- alıcılar əmtəənin alışını təxirə salırlar

106 Praktiki qiymətməhləgəlmədə iqtisadi nəzəriyyənin nəticələrindən istifadə variantları hansılardır?

- radikal və kompromiss
- radikal
- kompromiss

- konstruktiv və radikal
- praktik və kompromiss

107 Firmanın idarəetmə konsepsiyasının alətləri hansılardır?

- bütün variantlar doğrudur
- xərclərin və qiymətlərin hesablanması
- qiymətlərin və qiymətliliyin idarə edilməsi
- xərclər və qiymətlərlə idarəetmə
- qiymətlərin və qiymətliliklə nəzarət

108 Aşağıda verilənlərdən hansı yüksək qiymət strategiyası əsasında təmin olunur?

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

109 Göstərilən məqsədlərdən biri üçün aşağı qiymət strategiyası tətbiq edilmir:

- yüksək mənfəət əldə etmək
- iflasa uğramaq
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Ümumi satış həcmi artırmaq
- İstehsalı tam gücü ilə işlətmək

110 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı qiymətlər üzrə liderliyi ifadə edir?

- Satış həcmi artırılması
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun keyfiyyəti
- Azad rəqabət mühiti

111 Təklifin dəyişməsinə təsir edən qeyri-qiymət amili:

- alıcıların sayı
- alıcıların zövqü
- gəlirlərin səviyyəsi
- müəyyən məhsul növünə üstünlük verilməsi
- digər məhsulların qiymətləri

112 İstehsalın mövcud səviyyəsi həcmində formalaşan tələbat

- mütləq tələbat
- artan tələbat
- nisbi tələbat
- cüzi tələbat
- həqiqi tələbat

113 Resursların optimal bölüşdürülməsinə imkan verən qiymət funksiyası

- stimullaşdırıcı
- uçot
- informasiya

- bölgü
- tələb və təklifin balanslaşdırılması

114 Maya dəyərinin 40Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 30 Azn
- 9 Azn
- 5,4 Azn
- 18 Azn
- 1,8 Azn

115 Mənfəətin sıfır nöqtəsində qiymət bərabərdir.

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqinə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- maya dəyəri və ƏDV – nin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərinə olan nisbəti
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə

116 Qiymət elementi olmaqla istehlakçılar tərəfindən ödənilir:

- nəqliyyat vergisi
- ƏDV və aksiz vergisi
- Gəlir vergisi
- mənfəət vergisi
- əmlak vergisi və torpaq vergisi

117 əsas xərclərin köhnəlmə xərclərinə aiddir

- Yanacaq xərcləri
- Tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
- Amortizasiya ayırmaları
- Cari təmir xərcləri
- Əsas vəsaitlərin daşınmasına çəkilən xərclər

118 Korrelyasiya təhlili öyrənilən əlamətlər arasında əlaqə göstəriciləri deyildir:

- məcmu çoxluq korrelyasiya əmsalları
- cüt korrelyasiyanın xətti əmsalı
- xüsusi korrelyasiya əmsalları
- məcmu korrelyasiyanın xətti əmsalı
- determinant əmsalı göstəricilərinin hesablanması yolu ilə əlaqədə mövcudluğu

119 Korrelyasiya-reqressiya təhlili metodunda hansı tənlik əsasında qiymət məsələsi həll olunur?

- cüt korrelyasiyanın xətti əmsalları arasında əlaqələr tənliyi
- yekun amillər arasında əlaqələr tənliyi
- xətti əmsallar tənliyi
- korrelyasiya və reqressiya amilləri arasında xətti tənlik
- korrelyasiya təhlili əsasında müəyyən olunan amillər arasında qeyri-xətti tənlik

120 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- strateji

- taktiki amil
- iqtisadi amil
- təbii amil

121 Qiymətlərin istehsal xərclərinə görə müəyyən edilməsinin üstünlükləridir:

- istehsalçılar qiymətdən faydalı kommersiya vasitəsi kimi istifadə etmirlər
- qiymət alıcıların əmtəyə vermək istədiklərindən yuxarı və aşağı ola bilər
- qiymət bazarı təmin etmək məqsədilə dəyişib, istehsal xərclərindən düz asılı olmaya bilər
- istehsalçılar bazar segmentləşdirilməsini və alıcıların qiymətə münasibətləri nəzərə alırlar
- qiymət avans olunmuş kapitalı ödəməklə məqsədli mənfəəti formalaşdırır

122 Qiymətlərin hesablanması modelinin mərhələsidir:

- rentabelliğin müəyyən olunması
- mənfəətin təmin olunması
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- əmtəənin nadir üstünlüklərinin aşkara çıxarılması
- qiymətin yüksək səviyyəsinin müəyyən olunması

123 Qiymətlərin hesablanması mərhələsi deyildir:

- gəlirlərin səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- tələbin müəyyən edilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi metodunun seçilməsi
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi

124 Qiymətlərin hesablanması modelinin mərhələsi deyildir:

- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- tələbin müəyyən edilməsi
- inhisarçılıq səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- rəqiblərin qiymət və əmtəələrinin təhlili

125 Balın orta qiyməti hesablanarkən aşağıdakı göstəricidən istifadə olunur:

- baza etalon məmulatın topdan satış qiyməti
- cüt korrelyasiyanın xətti əmsali
- xüsusi korrelyasiya əmsali
- məcmu çoxluq korrelyasiya əmsallar
- məmulatın ayrı-ayrı hissələrinin maya dəyəri

126 Qiymətlərin tərkib elementi olan vergi növü:

- Mədən vergisi
- gəlir vergisi
- əlavə dəyər və aksiz vergisi
- Əmlak vergisi
- Nəqliyyat vergisi

127 Inzibati təsərrüfat xərclərinə aid deyildir

- cavabdeh doğrudur
- fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı

- obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
- reklamlara çəkilən xərclər
- təşkilatın əmlakının sığortalanması

128 Daimi xərclərin tərkibinə daxil edilir:

- tikinti və maşın mexanizmlərinin istismar xərcləri
- fəhlələrin əsas əmək haqqı
- materialların və konstruksiyaların dəyəri
- inzibati – təsərrüfat xərcləri
- telefonun abunə haqları

129 Qiymətlərin aşağı səviyyəsini zəruri edən amil:

- Cari tələbin yüksək tələbi
- Əmtəyə tələbin formalaşması
- rəqabətin olması
- uzunmüddətli mənfəət əldə etməyə çalışmaq
- Daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək

130 Maya dəyərinin 20Azn, məhsul üzrə mənfəətin 5 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 9 Azn
- 4,5 Azn
- 2,7 Azn
- 15 Azn
- 7,2 Azn

131 Maya dəyərinin 30Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 4,5 Azn
- 2,7 Azn
- 7,2 Azn
- 1,8 Azn
- 5,4 Azn

132 Qiymətəmələgəlmənin xarici amillərinə aid deyil:

- dövlətin qiyməti tənzimləməsi
- ölkədə siyasi sabitlik
- inflyasiyanın həcmi
- vergi qanunçuluğunun təkmilliliyi
- xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi

133 Qiymətəmələgətirən amil deyil

- cavablar doğru deyil
- strateji amil
- taktiki amil
- dəyər amili
- dövlət inhisar tənzimlənməsi amili

134 Verilənlərdən hansı ümumi əmək bölgüsünə aid edilir?

- lisenziya, patent, "nau-hau" və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

135 Aşağıdakı variantlardan biri qiymət nəzəriyyəsində klassik məktəbin nümayəndələrinə tam şəkildə aid edilə bilməz:

- D.Rikardo, A.Marşall, F.Engels
- A.Smit, K.Marks, V.Pareto
- U.Cevons, K.Mencer, L.Valras
- D.Rikardo, Mank-Kullax, Y.Slutski
- U.Petti, A.Smit, P.Samuelson

136 Aşağıdakı variantlardan biri firmanın qiymətməmələgəlmə nəzəriyyəsinin əsas istiqamətləridir:

- obyektiv marjinalizm, xərc, son məhsulun istehlakçı üçün olan faydalılığı
- xərc, subyektiv marjinalizm, neoklassik sintez
- istehlak xərcləri, son faydalılıq, əmtəələrə olan tələb
- neoklassik sintez, subyektiv marjinalizm, əmtəələrə olan tələb
- xərc, son faydalılıq, əmtələrin təklifi

137 Qiymətməmələgəlmənin subyektiv marjinalizm istiqamətinə görə qiymətin əsasında aşağıdakı kateqoriya dayanır:

- istehlak xərcləri
- mübadilə dəyəri
- pul tədavülü
- son hədd faydalılığı
- istehsal xərcləri

138 Faydalılığın ölçülməsində ordinalist yanaşmaya görə:

- məcmu məsrəflər dəyişkən əmək məsrəflərinə müncər olunur
- faydalılığın fasiləsiz ölçülməsi mümkünlüyü nəzərə alınır
- faydalılığın nisbi ölçülməsi əsaslandırılır
- üstünlükvermənin aşkara çıxarılması konsepsiyası əsaslandırılır
- tələb və təklifə eyni əhəmiyyətə malik qiymətməmələgətirən amillər kimi baxılır

139 Tikinti maşın və mexanizmlərin illik xərclərinə aiddir.

- yanacaq xərcləri
- tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
- amortizasiya ayırmaları
- cari təmir xərcləri
- maşınların daşınmasına çəkilən xərclər

140 Qiymətin funksiyasıdır:

- cavablar doğrudur
- uçot funksiyası
- bölüşdürücü funksiya
- stimullaşdırıcı funksiya
- informasiya funksiya

141 Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid edilir:

- cavablar doğrudur.
- qiymət intizamına nəzarət
- qiymətlərin məqsədyönlülüyü
- qiymətqoymada fasiləsizlik
- qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması

142 Qiymət elementi olan dövlət vergi növü hansıdır?

- mədən vergisi
- torpaq vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- fiziki şəxslərdən gəlir vergisi
- nəqliyyat vergisi

143 Göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymətin növü

- birja qiyməti
- FOB idxal qiyməti
- franko-satış
- hərrac qiyməti
- FAS ixrac qiyməti

144 Dünya bazar qiyməti növü

- tender
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- sürüşkən qiyməti
- iri firmaların təklif qiymətləri

145 Aşağıda göstərilən hökmlərdən hansı dünya bazarını izah edir?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

146 Qeyd olunanlardan biri beynəlxalq əmək bölgüsünə səbəb olmayıb:

- ümumi, xüsusi və fərdi əmək bölgüsünün yaranmasına
- dünya bazarının formalaşmasına
- dünya təsərrüfatının mövcudluğuna və inkişafına
- dünya ölkələrinin ixtisaslaşmasına
- dünya istehsalının mərkəzləşməsinə və təmərküşləşməsinə

147 Verilən fikirlərdən biri dünya bazarının tutumunu yanlış xarakterizə edir?

- milli istehsal həcmi üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
- əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
- milli istehsal həcmi üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
- öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
- istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlığın mümkün göndərilmə həcmi tədqiq edilir

148 Göstərilən hallardan birində dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməsinə təsiri daha yüksəkdir?

- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtəənin idxal və ixracının payı artdıqda
- istehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
- ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
- dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda
- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtəənin idxal və ixracının payı artdıqda

149 Göstərilən amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- İctimai-zəruri əmək məsrəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

150 Verilən fikirlərdən hansı orta bazar qiymətləri əsasında qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir?

- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqi ibarət olur
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifadəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır

151 Verilənlərdən hansı fərdi əmək bölgüsünə aid edilir?

- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- lisenziya, patent, "nau-hau" və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

152 Hansı halda dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri daha yüksəkdir?

- yerli istehsal məhsullarının rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda
- istehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
- ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
- dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda
- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtəənin idxal və ixracının payı artdıqda

153 xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiyməti

- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

154 Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- kontrakt qiymətləri

- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

155 İxrac qiymətlərinin hesablanması ilkin baza hansıdır?

- topdansatış qiymətlər
- daxili bazar qiymətləri
- “qapalı” bazar qiymətləri
- sərbəst qiymətlər
- “azad” bazar qiymətləri

156 Valyuta məzənnəsinin aşağı düşməsi ilə bağlı fikirlərdən hansı doğrudur?

- digər ölkələrin sahibkarlarına əlavə mənfəət qazanmağa imkan verir
- ixracatçılara «mənfəəti» adlandırılan əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ölkələrə «mənfəəti» adlandırılan əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ixracatçılara əlavə pul vəsaitlərinin sərf edilməsi kimi ziyan verir
- həmin ölkələri məcbur edir ki, əlavə pul vəsaitləri sərf etməklə məzənnənin yüksəldilməsini həyata keçirsinlər

157 Tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə nə zaman icazə verilir:

- maliyyə valyutasının dönərliyində
- tam valyutanın dönərliyində
- xarici valyutanın dönərliyində
- əmtəə valyutasının dönərliyində
- milli valyutanın dönərliyində

158 Məişət xidməti bazarında qiymətin əmələ gəlməsinə təsir edən amil deyil:

- xidmətlərin göstərilməsinin mövsümliliyi
- sifarişin yerinə yetirilməsinin təcillik dərəcəsi
- əhalinin məişət xidmətinə tələbatın dəyişməsi
- sifarişçiyə xidmətin yaxınlaşma dərəcəsi
- xidmətin sosial əhəmiyyətliliyi

159 İdxal məhsullarına gömrük rüsumlarının qoyulmasına məqsəd nədir?

- mənfəətin yüksəldilməsi
- istehsal həcmi artırmaq
- xərcləri minimuma endirmək
- xarici məhsulların daxili qiymətlərdən aşağı qiymətlə idxalın məhdudlaşdırılması
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək

160 Satışın həvəsləndirmə formalarının seçilməsinə ən çox təsir edən amil hansıdır?

- Bazarın kompleks tədqiqi
- Qiymət səviyyəsi
- Marketing strategiyası
- Müəssisənin maliyyə vəziyyəti
- Strateji marketing

161 Real məhsulun istehlakçıya çatdırılması üçün birjada bağlanan sövdələşmə növü hansıdır?

- Forfeytinq
- Spot
- Fyuçers
- Ofset
- Krossinq

162 Birja katirovkaları metodlarını əhatə edir

- Müasir qiymətlərin təyin edilməsi
- Qiymətlər haqqında alıcılara informasiya, vermək
- faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi
- Əmtəələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması
- Birjada əlavə şərtlər qoyulmaqla qiymətlərin göstərilməsi

163 Qiymətli kağızların qiymətinə təsir edən amillər

- Qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konyukturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi
- İstiqrazlar üzrə faizlərin ödənilməsi
- Qiymətli kağızların fəaliyyətinin gəlirliliyi
- Fəaliyyətin qeyri - sabitliyi
- Hər bir qiymət üzrə riskin dərəcəsi

164 Valyuta məzənnəsinin mahiyyəti

- Xarici valyutanın alınması
- Birjalarda sövdələşmələrin bağlanması qaydası
- Bir ölkənin pul vahidinin digər valyuta ilə qiyməti
- dünya bazarlarında salınmış əmtəənin dəyəri
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dövrəli valyusu

165 Birjalarda real əmtəə üzrə sövdələşmə növləri deyildir.

- Fyuçers sövdələşmələri
- Spot sövdələşməsi
- Keş sövdələşməsi
- Forvard sövdələşməsi
- Keş və Forvard sövdələşmələri

166 Birjalarda fyuçers sövdələşmələrinin məqsədlərinə aid deyildir

- qiymət dəyişmələrindən sığorta
- alver etmək
- gələcəkdə baş verən qiymət artımlarından sığorta
- komissiya haqlarının və fond yığımlarının əldə olunması
- proqnozlaşdırma

167 əmtəə birjalarının fərqləndirilməsinin əsas metodu deyil

- tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi
- qiymətlərin təsbiti
- faktiki sövdələşmə qiymətlərinin qeydiyyatı
- tələbin qeydiyyatı
- təklifin qeydiyyatı

168 Birjalarda qiymət katirovkaları haqqında informasiya mənbəyi

- metodiki göstərişlər
- preyskurantlar
- birja bülletenləri
- elmi əsərlər
- statistik məcmunələri

169 Tələb – təklif üzləşdirməsi ilə məşğul olan bazarın təşkilati forması necə adlanır?

- tender
- monopsoniya
- birja
- sərgilər
- xecirlənmələr

170 Tenderdə iştirak edən müəssisədə istehsal güclərinin normal yüklənməməsi əmsalı dəyişir.

- 10-30% arasında
- 17 – 18 % arasında
- 11-12% arasında
- 10-15 % arasında
- 13-15 % arasında

171 Aşağıda verilən amillərdən biri dünya bazarında neftin qiymətinə təsir edir?

- inflyasiya amilləri
- iqtisadi amillər
- siyasi amillər
- hüquqi amillər
- hərbi amillər

172 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı əmtəə birjalarında əmtələrin qiymətlərini müəyyən edir?

- idxal-ixrac qiymətləri
- birjada təyin edilən kotirovkalar
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- kontrakt qiymətləri

173 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- strateji
- taktiki amil
- iqtisadi amil
- təbii amil

174 Bazarda öz fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin saxlanılması və sabitliyə çalışan firmalara xas olan strategiya:

- dəyişməz qiymət
- yüksək qiymət
- orta qiymət
- aşağı qiymət
- məqsədli qiymət

175 Yüksək qiymət strategiyası təmin edir:

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

176 Geniş mənada konyunktura:

- hər şansı bir ölkənin vəziyyətini xarakterizə edir.
- hadisələrin böhranı
- təkrar istehsal prosesinə bilavasitə bazar ifadəsində baxır
- qarşılıqlı əlaqədə keçid vəziyyətlərinin şəraitini və əlaqələrin məcmusunu ifadə edir
- ictimai kapitalın təkrar istehsalı prosesində yaranan ziddiyyətlərin vahidliyini nümayiş etdirir

177 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı məqsəd üçün tətbiq edilmir?

- inhisar mənfəətinin əldə edilməsi
- satışın stimullaşdırılması
- istehsal həcmnin artırılması
- ümumi satış həcmi artırmaq
- istehsalı tam gücü ilə işlətmək

178 Qiymət strategiyası müsbət nəticə vermir

- məhsulların bazarda olma müddəti məhdud deyilsə
- məhsulun qiyməti tez-tez dəyişərsə
- qiymətlər məqsədli bazara uyğun olduqda
- istehlakçılara qiymət siyasətini izah etmək çətin olmazsa
- bazar tədqiqatı apararaq qiymətlər barəsində qərar qəbul olunarsa

179 İkinci dərəcəli qiymət ayırı-seçkiliyi əsaslanır:

- cavablar doğru deyil.
- istehlakçı gəlirlərinin artırılmasına
- məhsul çeşidinin çoxaldılmasına
- göndəriş (satış) həcmnin artırılmasına
- məhsul vahidlərinin qiymət fərqinə

180 Üçüncü dərəcəli qiymət ayırı-seçkiliyi əsaslanır

- cavablar doğru deyil.
- tələb həcmnin və tələb qiymətinin fərqinə
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalara bölünməsinə
- tələb artıqlığının mənimsənilməsinə
- alıcıların pul gəlirlərinə

181 Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə aid deyil:

- cavablar doğru deyil
- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
- dəmiryol daşımaları
- neft hasilatı
- boru kəmərləri ilə təbii qazın nəql edilməsi

182 Verilənlərdən hansı oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modelinə aiddir?

- sadalananların hamısı.
- koordinasiya edilməyən oliqopoliya
- müəssisələrin sövdələşmələri;
- «qaydalar üzrə oyun»;

183 Bunlardan hansı yeni və analoqu olmayan məhsullara qiymətqoyma strategiyasıdır?

- mükafatlı üstəliklər strategiyası
- orta qiymətlər strategiyası
- «qaymaqyığma» strategiyası
- üstün qiymətlər strategiyası
- lider qiymətlər strategiyası

184 Qiymət taktikası özündə aşağıdakılardan hansı üzrə qərarları əks etdirir.

- qiymətqoyma bazasının seçilməsi
- optimal qiymət səviyyəsinin seçilməsi
- qiymətin əmtənin təyinatına istiqamətləndirilməsi
- qiymətin mərhələli differensiallaşdırılması
- qiymətlərin təhlili və proqnozlaşdırılması

185 Qiymət strategiyasının iqtisadi məzmununun riyazi ifadəsi hansıdır?

- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası+ qiymətlərin bazar sığortalanması
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin dinamikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları
- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları + ilkin qiymətlərin dinamikası

186 Oliqopolistik model olan Bertran modelində oliqopolistlər –

- rəqibin qiymət strategiyasını qəbul edir
- rəqib qiymətini əvvəlcədən verilmiş kəmiyyət kimi qəbul edir
- rəqib qiymətini və məhsulunu müqayisə edir
- rəqibin marketinq strategiyasını nəzərə almır
- rəqiblə birbaşa sövdələşməyə üstünlük verir

187 kurno modelinə görə –

- duopolistlərdən hər biri özünü autsayder kimi aparır
- hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir
- hər iki firma müstəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir
- satıcılar seçilən istehsal həcmi üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil
- duopolistlərdən hər biri özünü lider kimi aparır

188 İnhisarçı adətən –

- xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir, xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
- xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir
- xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
- qiyməti orta xərclərə bərabər olan məhsul istehsal edir
- hamısı doğrudur

189 Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə aiddir

- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri, dəmiryol daşımaları, boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi
- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
- dəmiryol daşımaları
- neft hasilatı
- boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi

190 Verilənlərdən hansı inhisar mənfəətini ifadə edir?

- vahid müştərək əlavə dəyərdir.
- sadə mənfəət və onun əmələ gəlməsi şərtləridir
- orta mənfəətin çevrilmiş forması və əlavə dəyər formasıdır;
- inhisarlaşmış iqtisadiyyatda toplaşan orta mənfəətdir;
- əlavə dəyər vergisi və aksizlərdir

191 Maya dəyərinin 450Azn, rentabellik səviyyəsinin 50% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 675 Azn
- 9 Azn
- 11 Azn
- 400 Azn
- 225 Azn

192 Maya dəyərinin 12Azn, rentabellik səviyyəsinin 25% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 15 Azn
- 48 Azn
- 2.08Azn
- 3 Azn
- 9 Azn

193 əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növüdür :

- cavablar doğru deyil
- cari qiymətlər
- pərakəndə satış qiymətləri
- mövsümi qiymətlər
- satınalma qiymətləri

194 İstehsalı müəssisənin topdansa satış qiymətinə daxildir:

- cavablar doğrudur
- Aksiz vergisi
- Əlavə dəyər vergisi
- mənfəət
- maya dəyəri

195 Maya dəyərinin 50Azn, rentabellik səviyyəsinin 15% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 30 Azn
- 3.33 Azn

- 0.3Azn
- 7.5Azn
- 0.75 Azn

196 Maya dəyərinin 100 Azn, rentabellik səviyyəsinin 55% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 0.55 azn
- 1.81 Azn
- 5,5 Azn
- 55 Azn
- 45 Azn

197 əmtənin topdansatış qiymətinə daxildir

- cavablar doğrudur
- İstehsalçı müəssisənin buraxılış qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət
- aksiz vergisi

198 Pərakəndə satış qiymətinin elementi deyil:

- cavablar doğru deyil
- ƏDV – nin məbləği
- Aksiz vergisinin məbləği
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi
- ticarət əlavələrinin kəmiyyəti

199 Aşağıdakılardan hansı səhvdir.

- qiymət (tarif) əmtənin (xidmətin) istehsalı və tədavülü xərclərinin məcmusudur
- qiymət əmtənin dəyərinin pulla ifadəsidir.
- qiymət alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun miqdarıdır
- tarif pullu xidmətlərin qiymətidir
- tarif əmtəə və xidmətlərin qiymətlərinin istənilən siyahısıdır

200 Qiymətqoyma metodu deyil

- normativ-parametrik metod
- normalaşdırılmış göstəricilər metodu
- struktur oxşarlığı metodu
- reqressiya təhlili metodu
- həssaslığın təhlili metodu

201 əmtələrə ilkin qiymətin hesablanması mərhələsi deyil

- xərclərin qiymətləndirilməsi
- rəqib əmtələrinin qiymətinin təhlili
- tələbin öyrənilməsi
- qiymətqoyma metodunun seçilməsi
- qiymətlərə əlavələrin (güzəştlərin) hesablanması

202 Qiymətəmələgətirən amil deyil.

- gəlir amili

- konyunktura amili
- investisiya amili
- dəyər amili
- vergi amili

203 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir -

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqinə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbətində
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə

204 Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

- ƏDV
- aksiz vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- mənfəət
- topdansaş əlavələri (güzəştləri)

205 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası əlaqədardır.

- əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi.
- xərclərin ölçülməsi və bölüşdürülməsi
- tələb və təklifin nisbətlərinin balanslaşdırılması
- xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
- milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi

206 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- istehsal yerində FOB qiyməti
- bazis məntəqə qiyməti
- təsbit edilən qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti

207 Qeyd olunan fikirlərdən hansı müasir beynəlxalq bazar üçün xarakterik hesab olunmalıdır?

- "rəqabətli bazar" formalaşacaq
- "alıcı bazarı" formalaşacaq
- "satıcı bazarı" formalaşacaq
- "azad bazar" formalaşacaq
- "qapalı bazarı" formalaşacaq

208 Aşağıda verilənlərdən biri inkiaf etmiş kapitalist ölkələrinin bazarı üçün xarakterikdir?

- rəqabətli bazar" formalaşacaq
- qapalı bazar" formalaşacaq
- "satıcı bazarı" formalaşacaq
- azad bazar" formalaşacaq
- alıcı bazarı" formalaşacaq

209 Verilənlərdən hansı xarici iqtisadi fəaliyyətdə qiymətlərin təyin edilməsi üçün məlumat mənbələrinə aid edilir?

- bütün cavablar doğrudur
- preyskurantlar
- iqtisadi jurnallar
- iqtisadi qəzetlər
- xüsusi bülletenlər

210 Qiymətməlgəlmənin xarici amillərinə aid deyil -

- bazarın miqyası və seqmentləşdirmə
- bazar mühiti
- istehlakçılar
- əmtəə hərəkəti kanalının iştirakçıları
- siyasi sabitlik dərəcəsi

211 Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiymət determinantı deyil

- istehsal texnologiyası
- istehlakçıların pul gəlirləri
- alıcıların zövqü
- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
- gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi

212 Aşağıdakılardan hansı təklifin qeyri-qiymət determinantı deyil.

- istehsal texnologiyası
- resursların qiymətləri
- istehlakçı zövqü
- vergilər və dotasiyalar
- qiymət dəyişməsinin gözlənilməsi

213 Məhsulun istehsalı həcmindən asılı olan xərc növü hansılardır?

- dəyişən
- alternativ
- dəyişən və orta
- dolay və birbaşa
- sabit və üstəlik

214 Qiymətməlgəlmənin bazar amilləridir –

- istehlak tələbi
- istehsal xərcləri
- məhsulun keyfiyyəti
- qeyri-istehsal məsrəfləri
- istehsaldaxili məsrəflər

215 Məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərinə aid deyil –

- yanacaq, enerji xərcləri
- xammal və material xərcləri
- sosial ehtiyaclara ayırmalar
- ticarət əlavələri
- amortizasiya xərcləri

216 Qiymətməlgətirən amillərə aid deyildir

- əlavə dəyər vergisi
- istehsal xərcləri
- tədavül xərcləri
- resursların qiymətləri
- investisiyanın həcmi

217 Məhsulun tam maya dəyəri istehsal maya dəyərindən yüksəkdir –

- alternativ xərclər qədər
- ümümtəsərrüfat xərcləri qədər
- qeyri-istehsal xərcləri qədər
- nəqliyyat xərcləri qədər
- birbaşa xərclər qədər

218 Parametrik qiymətməlgəlmə metodu tətbiq olunur

- əmtənin parametrləri çeşidə uyğun olduqda
- məhsulun parametrlərə görə fərqlənən çeşidləri olduqda
- məhsulun bütün çeşidləri eyni parametrlərə malik olduqda
- əmtənin iqtisadi faydalılığı parametrlərdən asılı olmadıqda
- əmtənin iqtisadi faydalılığı parametrlərdən asılı olmadıqda

219 Parametrik qiymətoyma medelindən istifadə olunur

- qiymətin strukturunun təhlilindən
- yeni modifikasiyalı əmtəyə qiymətin əsaslandırılmasından
- qiymətin ədalətli müəyyən edilməsindən
- xərclərin uçotu ilə qiymətlərə düzəlişlərin hesablanmasından
- qiymətin daimi xərclərə görə hesablanmasından

220 Ləngitmə əmsalının kəmiyyət dəyişir

- 0,3 – 0,7 arasında
- 0,4 - 0,6 arasında
- 0,5 – 0,8 arasında
- 0,8 – 0,9 arasında
- 0,4 – 0,8 arasında

221 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər;
- istehsal qiyməti;
- beynəlxalq istehsal qiyməti.

222 Qiymətin əmələ gəlməsi prosesləri dünya bazarında nə ilə tənzimlənilir?

- transmilli korporasiyalar siyasəti ilə;
- dünya bazarında rəqabət ilə
- dəyər qanunu ilə;
- beynəlxalq dəyərlə;
- pul tədavülü qanunu ilə

223 Qiymətməlgəlmənin prinsiplərinə aid edilir:

- cavablar doğrudur
- qiymət intizamına nəzarət
- qiymətlərin məqsədyönlülüyü
- qiymətqoymada fasiləsizlik
- qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması

224 Qiymətin funksiyasıdır

- cavablar doğrudur
- uçot funksiyası
- bölüşdürücü funksiya
- stimullaşdırıcı funksiya
- informasiya funksiyası

225 Qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsinə istiqamətlərdən biridir:

- iqtisadi artımın təmin edilməsi
- qiymətlərin indeksləşdirilməsi
- sosial ədalət
- xərc
- antiinhisarçılıq

226 Qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil edir:

- cavablar doğru deyil
- pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

227 Qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsinə istiqamətlərdən biridir:

- iqtisadi artımın təmin edilməsi
- qiymətlərin indeksləşdirilməsi
- sosial ədalət
- xərc
- antiinhisarçılıq

228 Qiymətəmələgəlmənin predmeti aşağıdakılardan biridir

- qiymət sistemi və onun təsnifatı
- tələb və təklif arasında qarşılıqlı nisbət
- əmtəə-pul münasibətləri
- qiymətlər nəzəriyyəsi və onların qoyulması təcrübəsi
- qiymətlərin tərkibi və strukturu

229 Qiymət haqqında verilən aşağıdakı təriflərdən biri səhvdir

- qiymət əmtəə vahidini və ya kütləsini əldə etmək üçün alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun kəmiyyətidir
- qiymət-sövdələşmə tərəfləri arasında iqtisadi münasibətləri formalaşdıran mexanizmdir
- qiymət-məhsul və xidmətlərin satışının həyata keçirildiyi iqtisadi vasitədir
- qiymət-əmtəə dəyərinin pulla ifadəsidir
- qiymət-istehlakçının öz tələbini reallaşdırmağın ölçü meyandır

230 Hansı halda rəqib firmanın tarazlıq şərti optimal buraxılış həcmi sayılır?

- dəyişən xərclər tədricən artır
- istehsal həcmi bir vahid artırmaqla mənfəəti yüksəltmək olar
- qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir
- qiymət uzunmüddətli orta sabit xərclərə bərabərdir
- sabit xərclər minimaldır

231 xətti tələb əyrisinə malik inhisarçı üçün ümumi gəlirin artması zamanı son hədd gəlirinin kəmiyyəti

- müsbətdir, lakin sıfıra yaxınlaşır
- müsbətdir və artır
- müsbətdir, lakin azalır
- sıfıra bərabərdir
- mənfidir, lakin sıfıra yaxınlaşır

232 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- inzibati təsərrüfat xərcləri
- maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri
- tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
- sair üstəlik xərclər
- tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər

233 Bazar qiymətinin formalaşması şəraitində-

- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmindən
- bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur

234 Tənzimlənən qiymətlər aiddir:

- təsbit edilən qiymət sistemində
- mövsümi qiymətlər sistemində
- auksion qiymətləri sistemində
- sənaye məhsulunun qiyməti sistemində
- netto qiymətləri sistemində

235 İnzibati təsərrüfat xərclərinə aiddir:

- təşkilatın əmlakının sığortalanması
- fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı
- obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
- reklamlara çəkilən xərclər
- poçt – teleqraf, dəftərxana və telefon xərcləri

236 Beynəlxalq təcrübəyə əsasən neçə amil dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir göstərir?

- 4
- 3
- 5
- 6
- 2

237 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

238 Hansı amillər dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

239 Aşağıdakı amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir etmir?

- Yığım və istehlakın nisbəti
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

240 Tələb və təklif qanununun təsiri dünya bazarında nə ilə ifadə edilir?

- istehsalçı və istehlakçılar arasında münasibət vasitəsilə;
- dünya bazarında rəqabət faktoru vasitəsilə;
- məhsulların istehlak və mübadilə dəyərləri arasındakı münasibət vasitəsilə;
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- dünya qiymətlərində istehlak dəyərinin uçotu vasitəsilə;

241 Göstərilən amillərdən biri dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir etməkdə xüsusi əhəmiyyətə malikdir:

- valyuta-maliyyə və siyasi amil
- dəyər və konyunktura amili
- dəyər və valyuta-maliyyə amili
- dövlət-inhisar tənzimlənməsi və siyasi amil
- konyunktura və dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili

242 Verilənlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin başlıca təsir obyektidir:

- məhsulun mübadilə sferası
- ictimai-sosial sfera
- pul-kredit sferası
- məhsulun istehsal sferası
- məhsulun reallaşması sferası

243 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin aşağı düşməsinin səbəbidir?

- dünya bazarında qiymət əmələ gətirən proseslərin xüsusiyyətləri.
- texniki tərəqqi
- beynəlxalq inteqrasiyanın genişlənməsi;
- istehsal qüvvələrinin inkişafı;

- dəyər qanunu ilə.

244 Göstərilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin əsasını ifadə edir:

- istehlak dəyəri
 milli dəyər
 beynəlxalq dəyər
 istehsal qiyməti
 beynəlmiləl dəyər

245 Verilənlərdən hansı dünya qiymət əmələgəlməsinin əsasını təşkil edir?

- ədalətlik qanunu
 tələb və təklif qanunu
 dəyər qanunu
 pul tədavülü qanunu
 faydalılıq qanunu

246 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- istehlak dəyəri
 milli dəyər
 beynəlxalq dəyər
 istehsal qiyməti
 beynəlmiləl dəyər

247 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarının qiymətəmələgətirici faktorlarına aid edilir?

- bütün cavablar doğrudur
 məhsulun həcm tsikli
 infrastrukturun formalaşması
 irimiqyaslı buraxılış
 avadanlıqların universallığı

248 Qiymətlərin qruplaşdırılması hansı sənədin bazasında tətbiq olunur? (bazis şərtləri nəzərə alınmaqla)

- bu hüquqi sənədlərin hamısı bazis şərtlərinin nəzərə alınması
 bu Azərbaycan Respublikası Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş qərarların bazasında tətbiq olunur
 bu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarları əsasında tətbiq olunur
 bu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları əsasında tətbiq olunur
 bu qaydalar «Inkoterms 2000» sənədinin bazasında tətbiq olunur

249 Pul vəsaitləri axınları qruplaşdırılır -

- istehsal amilləri üzrə
 fəaliyyət sferası üzrə
 səmərəliliyin növləri üzrə
 aktivlər və passivlər üzrə
 ilkin mahiyyət forması üzrə

250 Səmərəliliyin müəyyən edilməsində ilkin mərhələdir?

- bütün cavablar yanlışdır
 pul axınlarının yerdəyişməsi üsulu

- daxili gəlir normasının hesablanması
- investorum tələblərinin hesablamalara daxil edilməsi üsulu
- bütün cavablar doğrudur

251 Aşağıdakılardan hansı səmərəliliyin meyarı deyil?

- bütün variantlar doğrudur
- investorum tələblərini formalaşdıran əlamətlər
- iqtisadi səmərəlilik göstəricilərini formalaşdıran əlamətlər
- iqtisadi kateqoriya
- mühakimə üçün vəsaitlər

252 Mənfəətin təbiətinə daha çox uyğun olan funksiya deyil -

- uçot funksiyası
- fəaliyyətinin ümumiləşdirilmiş nəticəsi funksiyası
- bölgü və yenidən bölgü funksiyası
- təkrar istehsal funksiyası
- stimullaşdırıcı funksiya

253 Səmərəliliyin meyarları -

- bütün variantlar doğrudur.
- investisiya prosesinin iştirakçılarının iqtisadi maraqların əks etdirməlidir
- mülkiyyətçilər nöqtəyi-nəzərindən bu xalis mənfəət olmalıdır.
- cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən bu ümumi mənfəətdir.
- idarəetmə qərarının qəbulu üçün əsasdır

254 İqtisadi səmərəlilik göstəricisi deyil -

- bütün variantlar yanlıştır
- xalis gəlir
- xalis diskontlaşdırılmış gəlir
- daxili gəlir norması
- bütün variantlar doğrudur

255 xalis gəlir ifadə olunur -

- bütün variantlar doğrudur
- nəticə və xərcərin nisbəti kimi
- pul gəlirlərinin və axınlarının fərqi kimi
- fəaliyyət sferaları üzrə pul vəsaitləri axınları fərqi səhvi cəmi kimi
- doğru variant yoxdur

256 Hansı variantlar doğru deyil? Nəticələr -

- layihədə nəzərdə tutulan məqsədlərə nail olunmasına yönəlidir
- investisiya layihəsində həll edilməli olaq qlobal məsələləri əks etdirin
- birbaşa investorum nəzərdə tutulan məqsədləri ilə bağlıdır
- bütün variantlar doğrudur
- doğru variant yoxdur

257 Hansı variant doğru deyil.xərclər

- investisiya layihəsində həll edilməli olan qlobal məsələləri əks etdirir
- əsas kapitalda cəmlənir

- layihədə nəzərdə tutulan məqsədlərə nail olunmasına yönəlidir
- dövriyyə kapitalında cəmlənir
- gözlənilən nəticələrin əldə olunmasına yönəldilir

258 Bu doğru variant deyil. Qeyri-iqtisadi nəticələr -

- bütün variantlar doğrudur
- dəyər ifadəsində göstərilir
- həmişə investisiya hesablamalarından kənar qiyətləndirilir
- onların iqtisadi qiymətləndirilməsi mümkün deyil
- onları investisiyalaşdırma haqqında qərar qəbul edən şəxslər uçota olmalıdır

259 Səmərə -

- investordan layihənin reallaşdırılması nəticəsində əldə etdiyi qazanc
- nəticə və xərclərin fərqi
- layihənin reallaşdırılması nəticəsində investordan əldə etdikləri barədə mühakimə yürütməyə imkan verir
- məcmu nəticə və məcmu xərclərin fərqi
- məcmu nəticə və cari xərclərin fərqi

260 Cari dövrdə istehlakdan imtinaya görə kompensasiya ifadə olunmalıdır?

- mənfəətdə
- investordan iqtisadi maraqlarının müqayisəsi meyarlarında
- gəlir normasında
- layihə qərarları kompleksində
- layihə qərarlarının səmərəliliyi meyarlarında

261 Cari dövrdə istehlakdan imtinaya görə kompensasiya hansı göstəricidə ifadə olunmalıdır?

- mənfəətlə investisiya vəsaitlərinin müqayisəsində
- imtina qiymətində
- xalis mənfəətdə
- ümumi mənfəətdə
- bütün cavablar doğrudur

262 Investordan kapitalının artımı aşağıdakıları təmin etməlidir-

- investordan iqtisadi maraqlarını təmin etmələri
- investordan mövcud vəsaitlərdən istifadədən imtina etməsini minimum məqbul ölçüdə kompensasiya etməlidir
- investordan təcili istehlakdan imtina qiymətini kompensasiya etməlidir
- inflyasiya ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin dəyərsizləşməsinə kompensasiya etməlidir
- investisiya riskləri ilə bağlı mümkün itgilləri ödəməlidir

263 KEŞ – flou metodologiyasının əsas kateqoriyası hansıdır?

- real pul axınlarının səmərəliliyi
- real pul vəsaitlərinin daxilolmaları
- real pul vəsaitlərinin axınları
- investordan xalis və ümumi mənfəəti
- real pul daxilolmalarının səmərəliliyi

264 Pul vəsaitlərinin daxilolmaları və axınları hansı fəaliyyət sferaları üzrə qruplaşdırılır?

- investisiya-maliyyə

- əməliyyat
- maliyyə
- istehsal
- investisiya

265 Pul vəsaitlərinin daxilolmaları və axınları onların ilkin mahiyyətinə görə bölünür-

- bütün variantlar doğrudur
- məcmu daxilolmalar və axınlar
- istehsal daxilolmalar və axınlar
- əməliyyat daxilolmalar və axınlar
- investisiya daxilolmalar və axınlar

266 xalis gəlir hansı mərhələdə müəyyən edilir?

- istismar
- layihələşdirmə
- istehsal
- investisiyalaşdırma
- layihənin həyat təşkilinin bütün addımlarında

267 Hansı qiymətlər ixrac və ya idxal qiymətlərindən gömrük rüsumları və vergilər həcmində fərqlənilir?

- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin daxili topdansatış qiymətləri
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmənin qiymətləri
- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətləri
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən daxili topdansatış qiymətləri
- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri

268 Dünya iqtisadiyyatında və ticarətində inkişaf templərini və struktur irəliləmələri modelləşdirərkən istinad edilir:

- MDB və AİB-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- BMT-nin statistikasına üzrə dünya qiymət indekslərinə
- TEGOVA- nın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- Son bir il ərzində istifadə edilən dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- YEK və YUNKTAD-ın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına

269 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarı haqqında deyilmiş fikri tamamlayır?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

270 Aşağıdakılardan hansı qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir?

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi
- Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

271 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modeli hansıdır?

- qiymətlərin differensiallaşdırılması
- koordinasiya edilməyən oliqopoliya
- müəssisələrin birləşmələri
- məhsulun differensiallaşdırılması
- qiymət ayrı-seçkiliyi

272 Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolu deyil?

- gizli sövdələşmələrin aparılması
- gizli razılaşmanın bağlanması
- düşünülmüş paralelizm
- qiymət liderliyi
- sahəvi tələbin dəyişkənliyi

273 Bazar şəraitindən asılı olaraq dünya qiymətləri haqqındakı hökmlərdən biri yanlıştır:

- bütün cavablar doğrudur
- əsas ixracatçı ölkələrin sərbəst döner valyutasında ifadə olunan ixrac qiymətləridir
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmənin qiymətləridir
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləridir
- iri Qərbi Avropa bazarlarının idxal qiymətləridir

274 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq ticarət üçün səciyyəvi olan qiymətlər sırasına malikdir:

- İVC-nin statistikasi
- BMT-nin statistikasi
- AİB-in statistikasi
- MDB-nin statistikasi
- ABŞ-ın statistikasi

275 Dünya ticarətində BMT-nin statistikasi hansı qiymət indekslərindən istifadə etmir?

- əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri
- Dünyanın hazır məmulat ixracınının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- ümumi dünya bazarında məhsullara hesablanan orta qiymət indeksləri
- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri

276 Verilənlərdən hansı BMT-nin dərc etdiyi qiymət indekslərinin çatışmazlıqlarına aiddir:

- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- əlvan metallara ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- faktiki sövdələşmə şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- xammal və ərzağın ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir

277 Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi
- rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi
- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi
- qiymət strategiyasının seçilməsi

- qiymət taktikasının dəyişilməsi

278 Təbii inhisarlara qarşı dövlət siyasətinin variantları hansılardır?

- məhsula son hədd gəlirləri səviyyəsində qiymətin müəyyən edilməsi
 son hədd xərclərdən aşağı qiymətin müəyyən edilməsi
 məhsula son hədd xərclərindən yüksək qiymətin müəyyən edilməsi
 hərəqlərin keçirilməsi
 məhsula son hədd gəlirlərindən yüksək qiymətin müəyyən edilməsi

279 Uzunmüddətli dövrdə rəqib firmanın tarazlıq şərtinə görə -

- qiymət uzunmüddətli orta dəyişən xərclərə bərabərdir
 buraxılış həcmi bir vahid artırmaqla mənfəəti yüksəltmək olar
 qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir
 uzunmüddətli orta sabit xərclər qiymətə bərabərdir
 qayıtmaz xərclər və sabit xərclər minimaldır

280 Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil

- dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət
 preyskurantların tətbiqi
 qiymətlərin «dondurulması»
 inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
 rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması

281 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil

- istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə
 antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
 gəlir siyasəti ilə tənzimləmə
 antiinflasiya siyasəti ilə tənzimləmə
 pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə

282 Qiymətlərin tənzimlənməsi üsulu deyildir

- cavablar doğru deyil
 son hədd qiymətlərin qoyulması
 zamanətli qiymətlərin qoyulması
 pərakəndə satış qiymətlərinin tənzimlənməsi
 transfert qiymətləri

283 Proteksionizm siyasətinə aid olan fikirlərdən hansı yanlışdır?

- xarici ticarətin tənzimlənməsi üçün tədbirlər məcmusudur
 dövlətin iqtisadi siyasət formalarından biridir
 daxili bazarı xarici bazarın mümkün mənfətlərindən qorumaq üçün nəzərdə tutulur
 Beynəlxalq əmək bölgüsü və dünya ticarətində dövlətin mövqeyini gücləndirmək məqsədi güdür
 beynəlxalq ticarətdə hər bir iştirakçının payını müəyyən edir

284 Aşağıdakılardan hansı proteksionizm siyasətinə aid deyil?

- əmək beynəlxalq bölgüsündə beynəlxalq ticarətin hər bir üzvünün payının qiymətləndirilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
 birbaşa və dolaylı idxal məhdudiyyətlərinin bərqərar edilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
 gömrük və qeyri-gömrük tarif yaradılması köməyi ilə həyata keçirilir

- valyuta məhdudiyətləri tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir
- kompensasiya rüsumları, daxili vergilər və yığımların tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir

285 Aşağıda göstərilənlərdən hansı beynəlxalq ticarət əmtəələrinin mübadiləsini tənzimləyir:

- müqavilə qiymətləri ilə
- əmtəələrin dəyərləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə

286 Qiymətlərin tənzimlənməsi bağlı verilən fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Bütün variantlar yanlıştır.
- Yaponiyada dövlətin müvafiq nazirliklər şirkətlərin iştirakı ilə qiymətlərin minimum səviyyəsini müəyyən edirlər.
- Norveçdə isə ədalətsiz (çox yüksək) qiymətlərin qoyulması haqqında istənilən razılaşmalar qanunla qadağan edilmişdir.
- İsveçrə hökuməti kənd təsərrüfatı siyasəti çərçivəsində qiymətlərin kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının rentabelliğini təmin edəcək səviyyədə saxlanmasını nəzərdə tutur.
- İsveçrədə hər il təhvil verilən südün müəyyən həcmi (kvota) nəzərdə tutulur və südü təhvil verənlərə möhkəm qiymət üçün zəmanət verilir.

287 Aşağıdakılardan hansı Qərbi Avropa ölkələrində qiymətlərin əmələgəlməsinə təsirin dolayı metodlarına aid edilmir:

- kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət tədarükü
- vergi sistemi;
- pul tədavülü ;
- qiymətlərin təsbit olunması;

288 Verilənlərdən hansı qiymətlərin iqtisadi tənzimləmə metoduna aid edilmir:

- dövlət preyskurant qiymətlərinin tətbiq olunması.
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti;
- amortizasiya normalarının qoyulması;
- torpaq rentasının tənzimlənməsi;

289 Aşağıdakılardan hansı dempinq qiymətini xarakterizə edir?

- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər

290 Nə zaman qiymətlərin dondurulması səmərəli hesab edilir?

- bütün variantlar doğrudur
- qismüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- yüksək inflyasiya zamanı
- mülayim inflyasiya zamanı

291 Aşağıdakı hansı xarici ticarətin tənzimlənməsinin iqtisadi alətləridir?

- Daxili istehsalçılara subsidiyaların verilməsi.
- Gömrük rüsumları və yığımları
- İdxal və ixracın qadağan olunması və məhdudlaşdırılması;
- İdxal və ixracın liseziyalaşdırılması;
- Bərabərləşmiş sərhəd vergi tutulması;

292 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı İnkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin daxili bazarlarında qiymətlərin hərəkət səviyyəsinin yüksəldilməsinə, o cümlədən aşağı salınmasına təsir etmir?

- dünya bazasının konyukturu
- qiymətlərin çoxluğu
- yaranan tərəddüdlərin amplitudu
- qismən qiymətlərin hərəkətinin yerli xarakteri
- bir neçə qiymətin nisbi sabitliyi

293 Aşağıdakılardan hansı bazar iqtisadiyyatı olan ölkələrdə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsini düzgün izah edir?

- qiymətlərin təsbit olunmasıdır
- nəzarət tədbiridir
- inhisarın maraqlarının qorunması tədbiridir;
- qanunverici, inzibati və büdcə-maliyyə tədbirlərinin köməyi ilə, bütünlükdə sistemin sabit inkişafına imkan yaratmaq yolu ilə dövlətin qiymətlərə təsir etmək təşəbbüsüdür;
- iqtisadiyyatda dağıdıcı nəticələrə gətirib çıxarmayan inhisar və rəqabətin bu cür münasibətinin təmin olunması alətidir.

294 Hansı dövrlərdə dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili dünya qiymətlərinin dinamika və nisbətində böyük dəyişikliklərə səbəb olmuşdur?

- 70 - ci illərin əvvəllərində və 80-ci illərin sonlarında
- 80 - cı illərin ortalarında və 90-cı illərin ortalarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin ortalarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin sonlarında
- 70 - ci illərin sonlarında və 90-cı illərin ortalarında

295 Hansı təşkilat dünya ticarətin inkişafına yardım edir?

- Beynəlxalq Yenidənqurma və inkişaf Bankı.
- Avropa iqtisadi Birliyi
- Beynəlxalq Valyuta Fondu
- Ümumdünya Ticarət Təşkilatı
- Neft ixracatı ölkələrinin təşkilatı

296 Dünya qiymətlərinin internasional dəyərdən uzaqlaşmasına səbəb olan faktorlara aşağıdakılardan hansı aid edilmir?

- beynəlxalq əmək bölgüsü
- beynəlxalq bazarda monopoliya hökmranlığı
- inflyasiya;
- valyuta kurslarının qeyri-sabitliyi
- məhsulun istehlak dəyəri;

297 Göstərilən qiymətlərdən hansı müxtəlif ölkələrin hökumətlərarası ticarət müqavilələri əsasında müəyyən edilir?

- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- birjada təyin edilən qiymətlər
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

298 Dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri hansı hallarda yüksək olar?

- Ölkə istehsalına rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda.
- İstehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda;
- Ticarət-siyasi recim güclü olduqda;
- Dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda;
- Müəyyən əmtənin idxal və ixracını ölkədə onun istehsal və istehlakına ümumi həcmində payı əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda;

299 Fəaliyyət müddətinə görə qiymət sisteminə daxil olan qiymətin növüdür:

- kataloq qiymətləri
- müqavilə qiyməti
- brutto, netto qiymətləri
- sabit qiymətlər
- preyskurant qiymətlər

300 Təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növünə aid deyildir:

- cavablar doğrudur
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti
- netto qiymətlər
- mövsümü qiymətlər

301 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər
- ƏDV-nin məbləği qədər
- aksiz vergisinin məbləği qədər
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
- ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər

302 Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- mənfəət
- istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- aksiz vergisi

303 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- ticarət əlavələri
- istehsal xərcləri
- xammal, material xərcləri
- mənfəət
- əlavə dəyər vergisi

304 Marjinal qiymət nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərindən biridir

- sağlam rəqabət mühitinin yaradılması
- təklifin həcmnin artırılması
- inhisarlaşmanın qarşısının alınması
- tələbin həcmnin artırılması
- tələb və təklifə eyni əhəmiyyətli amillər kimi baxılması

305 Qiymətməhləgəlmənin prinsiplərinə aid deyil -

- qiymətlərin elmiliyi
- qiymət intizamına nəzarət
- fəzizəsizlik
- məqsədyönlülük
- stimullaşdırma

306 Qiymətin funksiyası deyil -

- informasiya
- uçot
- bölüşdürücü
- tələb və təklifin balanslaşdırılması
- məqsədyönlülük

307 Firmanın qiymətməhləgəlmə nəzəriyyəsinə əsas istiqamətlərə aiddir?

- qiymətlərin paritetliyi
- qiymətlərin əsaslandırılması
- müqayisəli
- neoklassik sintez
- azad rəqabət

308 Aşağıdakı iqtisadi qanunlardan hansı qiymətməhləgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil etmir?

- son hədd məhsuldarlığı qanunu
- pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

309 Qiymətin tərkibinə dax il edilən xərclər:

- istehsalın mənimsənilməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi
- məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
- sabit və dəyişən xərclərin cəmi
- resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri
- son hədd kimi müəyyən edilən xərclər

310 Məhsulun istehsal maya dəyəri sex maya dəyərindən yüksəkdir –

- dolay xərclər qədər
- maşın və avadanlıqların saxlanılması xərcləri qədər
- kommərşiya xərcləri qədər
- ümumtəsərrüfat xərcləri qədər
- birbaşa xərclər qədər

311 Aşağıdakılardan hansı qiymətin funksiyasıdır?

- iqtisadi artım
- tədiyə
- yığım
- informasiya
- rəqabət

312 Qiymətməhləgəlmənin prinsipi deyil:

- istehsalın səmərəli yerləşdirilməsi
- fasiləsizlik
- elmilik
- məqsədyönlülük
- qiymətməhləgəlmə prosesinin və qiymət intizamına riayət edilməsinə nəzarətin vahidliyi

313 Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

- qiymət tələb və təklif arasında uyğunluğun əldə olunmasının çevik alətidir
- qiymətin uçot funksiyasında qiymət bütün dəyər göstəricilərinin hesablanması vasitəsi kimi çıxış edir
- stimullaşdırma funksiyasının mahiyyəti müxtəlif əmtəə istehsalı və istehlakına onun həvəsləndirici və ya ləngidici təsirində ifadə olunur
- bölüşdürücü funksiya bazar amillərinin təsiri altında qiymətin dəyərdən kənarlaşması ilə əlaqədardır
- qiymətin uçot funksiyasını yalnız xərclərin ölçülməsinə şamil etmək olar

314 Aşağıdakılardan hansı qiymətlərin müəyyən edilməsinin parametrik metoduna aiddir?

- bu metodların çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirə bilmir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, bu tədqiqatlar əsasında alınmış qiymət bazarda qiymətlərin formalaşması şərtlərini real əks etdirir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- bu metodların üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir

315 Maşın və mexanizmlərin istismar xərcinə aiddir:

- elmi-tədqiqat işləri üçün ayrımlar
- birdəfəlik xərclər
- fəhlələrə verilən əsas əmək haqqı
- material xərcləri
- təhlükəsizlik texnikası üzrə xərclər

316 Sair üstəlik xərclərə aid deyil:

- sığorta xərcləri
- qeyri-məhsuldar xərclər
- nəşriyyat xərcləri
- bank krediti üzrə faizlər
- elmi-tədqiqat işləri üçün ayrımlar

317 Firmanın məhsul satışı üzrə tipik sövdələşmələri üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinin standart qaydalar sistemi-

- gömrük siyasəti
- qiymət siyasəti

- əmtəə siyasəti
- investisiya siyasəti
- pul kredit siyasəti

318 Firmanın rəhbərliyi tərəfindən təsdiq olunmuş qiymət məcmuəsinə uyğun məhsulların satışı-

- satış siyasəti
- vergi siyasəti
- innovasiya siyasəti
- əmtəə siyasəti
- təsbit olunmuş qiymətlər siyasəti

319 Verilmiş fikirlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin başlıca şərtidir:

- qiymət indekslərinin orta kəmiyyətinin işlənilib hazırlanması
- proqnozların qiymətləndirilməsi
- proqnozun işlənilib hazırlanması
- qiymət indekslərinin işlənilib hazırlanması
- idxal-ixrac qiymətlərinin orta kəmiyyətinin müəyyən edilməsi

320 Aşağıda müqayisəli üstünlük qanunu haqqında qeyd olunan hökmlərdən hansı yanlıştır?

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya istehsalındakı ölkələrin yerini müəyyən edir

321 Aşağıdakılardan hansı ölkənin ixracını müəyyən edir?

- dünya qiymətlərinin nisbəti
- ölkənin ixrac etdiyi məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi
- dünya tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə
- milli istehsalının həcmi dünya bazarına çıxartdığı məhsulunun həcminə nisbəti kimi
- həmin ölkənin dünya bazarına təklifinin tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcminə nisbəti ilə

322 Dünya bazarında dəyər, konyunktura, valyuta-maliyyə, siyasi, dövlət-inhisar tənzimlənməsi hansı amillərə aid edilir?

- defilyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- daxili bazarın qiymət əmələgətirici amilləri
- inflyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər;
- dünya qiymətlərinin dinamikasını müəyyən edən iqtisadi amillər;
- qiymətlərin dinamikasını müəyyən edən dünya bazarının qiymət əmələgətirici amilləri.

323 Verilən hökmlərdən hansı müqayisəli üstünlük qanununu yanlış xarakterizə edir?

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya istehsalındakı ölkələrin yerini müəyyən edir

324 Dünya bazarında dəyər qanunu geniş miqyasda fəaliyyətə nə zaman başlayıb?

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman

- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya bazarı yarandığı zaman
- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında

325 Aşağıdakı hökmlərdən biri istehsal beynəlmiləl qiymətinə aiddir?

- beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsini tənzimləyir
- dünya qiymətinin ilkin əsasıdır
- dünya qiymətlərinin dünya bazarında pulla ifadəsidir
- dünya bazarında formalaşmasının əsasını beynəlmiləl dəyər təşkil edir
- bəzi hallarda milli istehsal qiymətinə uyğun gəlir

326 Aşağıda göstərilən valyutalardan hansı daxili və beynəlxalq bazarlarda sabit və ya artan məzənnə ilə, yüksək alıcılıq qabiliyyətliliyi ilə xarakterizə olunur:

- milli valyuta
- etibarlı valyuta
- əmtəə valyutası
- tam dönərli valyuta
- möhkəm valyuta

327 Verilənlərdən biri beynəlxalq əmək bölgüsünə aiddir?

- daxili bazarın müdafiəsi tədbiri
- Dövlətlərarası mal və xidmətlərə mübadiləsi;
- Ayrı-ayrı dövlətlərin müxtəlif əmtəə və xidmətlərin istehsalında ixtisaslaşması;
- Dünya təsərrüfatının inkişafının qanunauyğun nəticəsi;
- dünya ticarətinin inkişafının nəticəsi

328 Adətən qiymətlər sırasından nə zaman istifadə olunur?

- tələb və ya təklif qiymət indekslərinin hesablanması
- əmtəələrin çeşid və miqdar nomenklaturasının hesablanması
- ayrı-ayrı ölkələrin ümumi qiymət indekslərinin hesablanması
- ixrac və ya idxal qiymət indekslərinin hesablanması
- ümumi dünya bazarında orta qiymət indekslərinin hesablanması

329 İxrac-idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən nə ilə fərqlənir?

- sığorta xərcləri
- satıcıların və nümayəndələrin komissiyon mükafatlandırılması
- idxal gömrük xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- maliyyələşdirmə xərcləri

330 Sponto güzəşti nədir?

- İxrac güzəştidir
- Mövsüm güzəştidir
- Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəştdir
- Nağd hesablaşma hesabına güzəştdir
- Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəştdir

331 FOB və SİF qiymətləri bir-birindən fərqlənir-

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

332 Fraxt nədir?

- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- avtomobil nəqliyyatı tarifləri
- dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- su nəqliyyatı tarifləri
- çay nəqliyyatı tarifləri

333 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil:

- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- istehsal yerində FOB qiyməti
- bazis məntəqə qiyməti
- sabit və dəyişən qiymətlər
- Franko – anbar – istehlakçı qiyməti

334 Aşağıdakılardan hansı ixrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növünə aid deyil?

- reklam xərcləri
- tədavül xərcləri
- maliyyələşmə xərcləri
- sığorta xərcləri
- daşınma xərcləri

335 Hansı qiymət indekslərini BMT-nin statistikasını dünya ticarətində istifadə edir?

- Bütün cavablar doğrudur
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri

336 Beynəlxalq təcrübədə FOB və SIF qiymətləri bir-birindən nə ilə fərqlənir?

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

337 Göstərilən hökmlərdən biri yanlışdır?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin surətdə güclənməsidir
- Dünya qiymətlərinin formalaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır
- Tələb və təklif arasındakı nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır

- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir

338 Göstərilən əlamətlərdən biri dünya qiymətlərini xarakterizə etmir:

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
- sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması
- sazişlərin idxal və ya ixracyönümlü olması

339 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin növünə aiddir?

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

340 Qeyd olunanlardan hansı dünya ticarətinin inkişafının əsas qüvvəsidir?

- Proteksionizm siyasəti.
- Beynəlxalq əmək bölgüsü;
- Beynəlxalq inteqrasiya prosesi;
- Müqayisəli üstünlük prinsipi;
- Dünya bazarına dəyər qanununun təsiri;

341 Hansı növ qiymətlər ixrac qiymətlərinin hesablanmasının başlanğıc bazası hesab edilir?

- transfert qiymətləri.
- daxili bazar qiymətləri
- qapalı” bazarların qiymətləri
- müqavilə qiymətləri;
- azad” bazarların qiymətləri;

342 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq tarif və fraxtlar ifadə edilir?

- Daşıma qiymətlərini
- Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri

343 İdxal kvotası haqqında göstərilən fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun miqdarına görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir
- ayrı-ayrı ölkələr və firmaların inhisarçı sazişləri nəticəsində müəyyən edilir
- dünya bazarında hər bir iştirakçının öz məhsulunun satışında xüsusi çəkisini xarakterizə edir
- məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi öz əksini tapır
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun çeşidinə görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir

344 Beynəlxalq ticarətdə hansı növ endirimlərdən istifadə olunur?

- bütün cavablar doğrudur
- ümumi endirimlər

- dövriyyəyə görə endirimlər
- progressiv
- xüsusi endirimlər

345 Müəssisənin qiymət siyasətinin işlənməsi prosedurasına daxil deyil-

- vasitəçilər
- alıcılar
- rəqiblər
- dövlət
- xərclər

346 Birinci dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır

- cavablar doğrudur.
- hər bir firmanın optimal istehsal həcminə
- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə
- hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə

347 Qiymətin ayrıseçkiliyinin tətbiqi üzrə:

- bütün cavablar doğrudur
- istehlakçıların tələbinin ödənilməsi
- satış həcminin maksimumlaşdırılması
- hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi
- alıcıların sayının artırılması

348 Hər hansı bir həmcins əmtəənin alıcı və satıcıların məcmusu:

- aralıq satıcıları bazarı
- inhisarçı rəqabət bazarı
- oliqopolist bazarı
- xalis rəqabət bazarı
- inhisar bazarı

349 Inhisarçı müəssisənin bazar davranışını xarakterizə edir

- sadalananların hamısı
- İstehsal (satış) həcmnin məqsədli dəyişdirilməsi
- qiymətlərin yüksəldilməsi
- mənfəətin yüksək ölçüsü
- rəqib subyektlərinə zərər vurulması

350 İstehsalçının inhisarçılıq mənbəyidir

- sadalananların heç biri
- Sahə təklifində müəssisənin payı
- bazar tələbinin elastikliyi
- Müəssisənin qarşılıqlı fəaliyyəti
- Qiymətlərin maksimumlaşdırılması

351 Qiymətlərin differensiallaşması:

- Qiymət ayrı- seçkiliyinin reallaşması üsuludur
- Əmtəə vahidinin təklif qiymətinə bərabər qiymətdir

- Həmcins əmtəə vahidinin qiyməti elə müəyyən edilir ki, artıq hissə alıcıda qalır
- Əmtəə vahidinin hər birinə tələb qiymətinə bərabər qiymətdir və artıq hissə inhisarçı tərəfindən mənimsənilir
- Tələb qiyməti müəyyən qiymət səviyyəsini ötür keçən bütün əmtəə vahidləri bəzi Pn qiyməti ilə reallaşdırılır

352 Qiymət strategiyasının növü deyil-

- alternativ qiymət strategiyası
- yüksək qiymət strategiyası
- aşağı qiymət strategiyası
- yuvarlaq olmayan qiymət strategiyası
- sabit qiymət strategiyası

353 Qiymət siyasəti təmin etməlidir:

- investisiya qoyuluşunun səmərəliliyini
- müasir texnologiyanın tətbiqini
- alternativ yanaşmaları
- maksimal gəlir imkanlarını
- vahid tarif səviyyəsini

354 Orta qiymətlər strategiyası hansı halda müsbət nəticə verir:

- çox saylı məmulatın nisbətən aşağı qiymətlə satışında əldə edilən gəlir ilkin yüksək qiymətlə müqayisədə əhəmiyyətsizdirsə
- yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini təmin edirsə
- rəqabət məhduddursa
- qoyulan kapitala görə uzunmüddətli və ədalətli mənfəət əldə etməyə şərait yaradırsa
- yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda

355 Yüksək qiymət strategiyası hansı halda müsbət nəticə vermir:

- yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda
- yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini də təmin edirsə
- rəqabət kəskindirə
- rəqabət məhduddursa
- qiymətə az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən cari tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edilirsə

356 Məqsədli qiymətlər strategiyasında hansı müsbət nəticə verir:

- bütün variantlar doğrudur
- hər hansı bir konkret il ərzində yüksək mənfəət kütləsinin əldə edilməsi
- bir neçə il müddətinə qane edici mənfəət kütləsi
- kapital qoyuluşunun dəyəri ilə mənfəətin uzlaşması
- satış həcmnin və qiymətin dəyişməsi halında mənfəət kütləsinin sabit qalması

357 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur (yanlış variantı seçin)-

- qiyməti kifayət qədər aşağı salmaq mümkün olduqda
- xarici bazara daxil olmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- ümumi satış həcmi artırmaq halında

358 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı oliqopolistik bazarı xarakterizə etmir?

- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq
- sahədə firmaların azsaylı olması
- qiymət ayrışdırıcılığı;
- standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;

359 Kənd təsərrüfatında istehsalçıların nominal müdafiə əmsalı necə hesablanır?

- məhsulun daxili qiymətinə ixrac əlavələri daxil edilir
- əmtəənin daxili qiymətindən xarici qiyməti çıxılır
- məhsulun daxili qiymətinə gömrük rüsumları əlavə edilir
- məhsulun xarici qiymətindən vergi və rüsumlar çıxılır
- məhsulun xarici qiyməti daxili qiymətinə bölünür

360 Sənaye tikinti məhsullarına formalaşan qiymətə aid edilmir-

- pərakəndə satış qiymətləri
- müqavilə qiyməti
- smeta qiyməti
- sürüşkən qiymət
- preyskurant qiymət

361 Neft məhsullarının buraxılış qiymətinin riyazi modeli hansıdır?

- $MS = Md + V - P1F1$
- $MS = Md + P1F1 + V$
- $MS = Qt + P2F2 - P1F1$
- $MS = Qt - P1F1 + P2F2 + V$
- $MS = Qt + P2F2 + V$

362 Rabitə xidmətlərinin tariflərinin aşağı salınmasına səbəb olar.

- Beynəlxalq telefon danışıqları
- Rabitə xidmətinin inkişafı və yeni xidmət növünün təqdim edilməsi
- Ənənəvi rabitə xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- Defilyasiya proseslərinin inkişafı
- Rabitə xidmətindən yeni servis xidmətinin göstərilməsi

363 Neftin qiymətinin hesablanması formulundan istifadə:

- Bunlardan heç biri
- Bazarda qeyri-sabit vəziyyət şərtləri daxilində minimal riskin mənfəətin "səmərəli" norması ilə uyğunlaşmasını təmin edir
- İxracatçı və idxalçılar arasında uzunmüddətli münasibətlərin bərpa olunmasına yardım edir
- OPEK-in üzv-ölkələrinə qiymətlərə təzyiq göstərərək ixracı genişləndirməyə imkan verir
- Yuxarıda qeyd olunan 3 amilin hamısını birləşdirməyə imkan verir

364 Aşağıdakılardan hansı Net-bek qiymətlərinin hesablanması bazası kimi çıxış edir?

- neft birjalarında sövdələşmə qiymətləri
- OPEK-in rəsmi satış qiymətləri;
- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləri
- "azad" bazarda birdəfəlik sövdələşmə qiymətləri
- neft məhsullarının qiymətləri

365 Bu göstərici bazarın təmərküzləşmə səviyyəsini xarakterizə etmir.

- Lerner indeksi
- Laspeyres indeksi
- təmərküzləşmə indeksi
- Linda indeksi
- Herfindal-Hirşman indeksi

366 Yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə bu amilin təsiri nəzərə alınmır.

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

367 Nəqliyyat məsrəflərinin differensiallaşdırılması hansı nəqliyyat vasitəsində özünü biruzə verir:

- cavablar doğru deyildir
- su və avtomobil nəqliyyatında
- hava və dəniz nəqliyyatında
- dəmiryol nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

368 Hökumətin qərarlarına görə hansı nəqliyyat tarifləri tənzimlənilir:

- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- dəmiryol nəqliyyatı tarifləri
- daxili avia xətlərlə səmişinlərin və yüklərin daşınması
- dəmiryol nəqliyyatında səmişinlərin daşınması tarifləri
- taksilərlə səmişinlərin daşınması tarifləri

369 Hava nəqliyyatı tariflərinə aid edilmir:

- hava gəmilərinə xidmət tarifləri
- hava limanları rayonlarında hava gəmilərinə xidmətə görə aeronaviqasiya xidməti tarifləri
- hava nəqliyyatı ilə poçtların daşınma tarifləri
- hava limanlarında səmişinlərə xidmət tarifləri
- hava nəqliyyatında yüklərin daşınma tarifləri

370 Dəmiryol nəqliyyat növlərinə aid deyildir:

- nəqliyyatda yük baqajlarının daşınması
- nəqliyyatda səmişinlərin daşınması tarifləri
- nəqliyyatda baqajların daşınması tarifləri
- avtomobil nəqliyyatında səmişinlərin və yüklərin daşınması tarifləri
- nəqliyyatda poçtların daşınması tarifləri

371 Tarif nədir?

- tikinti məhsullarının qiyməti
- istehsal – texniki təyinatlı məhsulların qiyməti
- istehlak mallarının güzəştli qiyməti
- pullu xidmətlərin qiyməti
- istehsal amillərinin qiyməti

372 Nəqliyyat xərclərinin differensiallaşdırılması daha yüksəkdir?

- çay və hava nəqliyyatında
- dəniz nəqliyyatında
- boru-kəmərlər
- hava nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

373 Dəmiryola nəqliyyatında tətbiq olunan tarif növü deyil:

- differensial tariflər
- ümumi tariflər
- yerli tariflər
- akkord tariflər
- müstəsna tariflər

374 Dəmiryolu nəqliyyatında tariflər differensiallaşdırılırmı?

- vaqonların yükləmə qabiliyyətindən istifadə dərəcəsinə görə
- vaqonların tiplərinə görə
- göndərişlərin növlərinə
- daşıma məsafəsinə və sürətinə
- boşdayanma vaxtına

375 İstehlak xidmətlərinə qiymətqoymada uçota alınan-spesifik məsrəflər növü deyil?

- satış məsrəfləri
- vaxt məsrəfləri
- fiziki güc məsrəfləri
- əsəbi – psixi məsrəflər
- sensor məsrəflər

376 Azərbaycanın iri şəhərlərində əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 35 qəpik
- 20 qəpik
- 23 qəpik
- 18 qəpik
- 34 qəpik

377 Regionlarda əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə) ?

- 13 qəpik
- 17 qəpik
- 14 qəpik
- 19 qəpik
- 22 qəpik

378 Azərbaycan iri şəhərlərində qeyri-əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 58 qəpik
- 54 qəpik
- 62 qəpik
- 67 qəpik
- 70 qəpik

379 Aşağıdakılardan biri bazarın təmərküzləşmə səviyyəsini xarakterizə edən göstəricidir:

- Cavablar doğrudur
- Linda indeksi
- Xerfindal – Xırşman indeksi
- Lerner indeksi
- Bazarın astana indeksi

380 Kənd təsərrüfatı sahələrində qiymətləri müəyyən edilməsi metoduna aid deyildir:

- cavablar doğru deyil
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərini çıxmaqla;
- bir məhsulun şərti məhsul kimi qəbul edildiyi və digər növlərin müəyyən olunmuş əmsallarla qiymətləndirilməsi;
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərini üstələməklə
- xərclərin ümumi həcmində qarışıq məhsullar üzrə xərclərin payı

381 Aşağıdakı amillərdən hansının yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə təsiri nəzərə alınmır?

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

382 Adətən hansı bazarlarda sorğu qiymətləri tətbiq olunmur?

- qara metallar bazarı
- neft və neft məhsulları bazarlarında
- kimyəvi mallar bazarlarında
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- ayrı-ayrı əlvan metal növləri bazarı

383 Göstərilən amillərdən hansının yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə təsiri nəzərə alınmır?

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

384 Birja əmtəələrinə aid edilmir

- avadanlıqlar
- bitkiçilik məhsulları
- heyvandarlıq məhsulları
- energetika məhsulları
- əlvan metallar

385 Birja əmtəələrini digər əmtəələrdən fərqləndirən əlamət deyil

- tələb və təklif asanlıqla pronozlaşdırılır
- əmtəənin təklifi ona olan tələbdən yüksəkdir
- standartlaşma üçün yararlıdır
- əmtəəyə olan tələb kütləvi xarakter daşıyır
- əmtəələr həmcinsdir

386 Krossinq nədir?

- süni əmtəə qıtlığının yaradılması
- səhmlərin məzənnəsinin süni olaraq aşağı salınması
- səhmlərin məzənnəsinin süni olaraq artırılması
- səhmlərə yüksək tələbin olması barədə süni təsəvvürün yaradılması
- tələbin və təklifin balanslaşdırılması

387 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir

- FOT
- SIF
- KAF
- FOB
- FAS

388 ABŞ-da dövlət tərəfindən qiymətlərin neçə faizinə nəzarət olunur?

- 25%-30%
- 5%-10%
- 10%-15%
- 15%-20%
- 20%-25%

389 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsi tənzimlənir?

- müqavilə qiymətləri ilə
- əmtəələrin dəyərləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə

390 Beynəlxalq səviyyədə məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunmasının neçə metodu var?

- 12
- 3
- 5
- 6
- 10

391 Yüksək inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir -

- sadalananların hamısını
- istehsal (satış) həcmnin qəsdən azaldılması
- qiymətlərin yüksəldilməsi
- mənfəət və xərclərin əsassız yüksək ölçüsü
- digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması

392 Aşağıdakı hallarda qiymətlərin təsbit edilməsi məqsədyönlüdür

- bütün variantlar səhvdir
- qısamüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- Hiper inflyasiya zamanı

- mülayim inflyasiya zamanı

393 Qiymətlərin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır:

- Bütün cavablar səhvdir
 Vergi tənzimlənməsi
 Rentabelliyin son səviyyəsinin təsbit edilməsi
 Qısamüddətli dövr üçün qiymətin birdəfəlik artım əmsalının müəyyən edilməsi
 təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması

394 Qiymətlərin təsbit edilməsinin əsas məqsədləri:

- inflyasiya təzahürünün silahlanması
 büdcə kəsrinin azalması
 məhsul istehsalının artırılması
 qiymət strategiyasının seçilməsi
 bazarlarının tiplərinin təkmilləşdirilməsi

395 Oligopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil -

- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılığın olmaması
 sahədə firmaların azsaylı olması
 standart əmtəələrin istehsalı
 differensial əmtəələrin istehsalı
 sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması

396 Bertran modelinin əsasını təşkil edən müddəa hansıdır?

- firma rəqib reaksiyasının passiv olacağını düşünür
 firma «qiymət müharibəsinə» meyl edir
 firma rəqib qiymətinin təsbit olduğunu düşünərək öz qiymətini müəyyən edir
 firma qeyri-qiymət rəqabətinə üstünlük verir
 firma rəqiblə sövdələşməyə səy göstərir

397 Qiymət likvidliyi modelinin növüdür -

- Dəmpinq qiymət liderliyi
 Barometrik qiymət liderliyi
 Statistik qiymət liderliyi
 Dinamik qiymət liderliyi
 Rəqabətli qiymət liderliyi

398 İnhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət
 əmtəənin differensiallaşdırılması
 çoxlu sayda satıcıların olması
 qiymət ayrı-seçkiliyi
 qiymət rəqabəti

399 İnhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcminə təsir strategiyası deyil -

- reklam taktikasına yenidən baxılması
 rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi
 qiymətlərdə liderlik
 parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası

- satışın stimullaşdırılması

400 Uzunmüddətli dövrdə inhisar rəqabətli müəssisənin mənfəətinin artırılmasının qeyri-qiymət metodudur -

- dizayn və qablaşdırma
 qiymətin differensiallaşdırılması
 məhsulun təkmilləşdirilməsi
 məhsulun istehsal xərclərinin dəyişməsi
 qiymət ayrı seçkiliyi

401 Qiymətin səviyyəsini bazar tarazlıq səviyyəsində aşağı salır:

- investisiya siyasəti
 bazarın təmərkürləşməsi
 inflyasiya mövcudluğu
 dempinq
 valyuta məzənnəsi

402 Antiinflyasiya xarakterli ola bilər:

- cavablar doğrudur
 antiinflyasiya xarakterli ola bilər
 istehsalçıların stimullaşması
 antiinhisar xarakterli ola bilər
 qiymətlərin dondurulması

403 Qiymətlərin tənzimlənməsi üsuluna aiddir

- cavablar doğrudur
 Qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi
 qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
 inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti
 antiinflyasiya siyasəti ilə tənzimləmə

404 Sərbəst qiymətlər üzrə dövlətin tənzimləmə sahəsində tətbiq etdiyi metoddur

- heç biri
 dempinqin qadağan olunması
 qiymət ayrı seçkiliyinin qadağan olunması
 protoksionizm siyasəti
 bazar iştirakçılarına qadağa qoyulması

405 Verilənlərdən hansı dövlətin qiyməti birbaşa tənzimlənməsinə aid deyildir?

- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
 ümumi qiymətlərin dondurulması
 qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
 müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
 rentabellik normasının təyin edilməsi

406 Dempinq nədir:

- cavablar doğrudur
 Məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı
 məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı

- məhsulun irihəcmli güzəştlərlə satışı
- məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı

407 Beynəlxalq təcrübədə məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunmasının neçə metodu var?

- 12
- 10
- 3
- 5
- 6

408 Ümumi renta multiplikatoru necə hesablanır?

- həqiqi ümumi gəlir/satış həcmi
- satış qiyməti/potensial yaxud həqiqi ümumi gəlir;
- xalis əməliyyat gəliri/satış qiyməti;
- potensial ümumi gəlir/həqiqi ümumi gəlir;
- həqiqi ümumi gəlir/potensial ümumi gəlir;

409 Aşağıdakılardan hansı uyğunluq prinsipinin mahiyyətinə uyğundur?

- sadalananların heç biri
- daşınmaz əmlak obyektinin dəyəri ətrafdakı tikililərin həmcinsliyindən asılıdır
- yaxınlıqda ucuz obyektlərin yerləşməsi bahalı daşınmaz əmlak obyektinin dəyərini azaldır
- uyğunluq prinsipinin pozulmasını bağ evləri massivlərində müşahidə etmək olar
- sadalananların hamısı

410 Regionun daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən iqtisadi vəziyyət amili deyil

- regiona kapital axını
- regionun iqtisadi inkişaf göstəriciləri
- regionda sosial vəziyyət
- ölkədən kapital ixracı
- regionda əhəlinin məşğulluq səviyyəsi

411 Regionun daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən iqtisadi vəziyyət amilidir -

- sadalananların heç biri
- regionda iqtisadi vəziyyət
- regionun iqtisadi inkişaf perspektivləri
- region əhəlisinin məşğulluq səviyyəsi
- sadalananların hamısı

412 Regionun daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən sosial vəziyyət amili deyil -

- region rəhbərliyinin siyasətinin sabitiyi
- regionda mənzil-kommunal təsərrüfatının səviyyəsi
- ölkənin ticarət balansının vəziyyəti
- regionda etnik və hərbi münaqişələrin mümkünlüyü
- region əhəlisinin xüsusi və xarici kapitala münasibəti

413 Regionun daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən sosial vəziyyət amilidir -

- sadalananların hamısı
- regionda nəqliyyat infrastrukturunun inkişafı

- regionda ixtisasların mümkünlüyü və intensivliyi
- region rəhbərliyinin xüsusi və xarici kapitalla münasibəti
- region rəhbərliyinin siyasətinin sabitliyi

414 Daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən regionun təbii şəraiti amili deyil -

- regionun ekoloji xarakteristikası
- regionun iqtisadi inkişaf göstəriciləri
- turizm və istirahət üçün regionun cəlbediciliyi
- iri şəhərlərdən və nəqliyyat magistrallardan uzaqlıq
- infrastrukturun inkişaf səviyyəsi

415 Daşınmaz əmlak bazarında tələbin kəmiyyətini müəyyən edən amil hansıdır?

- sadalananların heç biri.
- fiziki və hüquqi şəxslərin ödəniş qabiliyyətliliyi
- əhalinin sayı və onun dəyişməsi
- əhalinin zövqündə dəyişikliklər
- sadalananların hamısı

416 Mütləq likvidlik əmsalının azalması göstərir -

- tədiyyə qabiliyyətinin itirilməsini
- kredit qabiliyyətinin aşağı düşməsinə
- vəsaitlərin dövriyyəsinin sürətlənməsini
- özünümaliyyətləşdirmə səviyyəsinin yüksəlməsini
- kredit qabiliyyətinin yüksəlməsini

417 Obyektdən daha yaxşı və səmərəli istifadənin müəyyən olunmasında nəzərə alınmalıdır

- sadalananların hamısı
- bazar şəraiti
- mövcud zonalaşdırma normaları
- daşınmaz əmlak bazarında gözlənilən dəyişikliklər
- daşınmaz əmlakdan cari istifadə üsulu

418 Aşağıdakılardan hansı doğru deyil? – faydalılıq prinsipinə görə

- daşınmaz əmlak obyektləri müxtəlifliyinə baxmayaraq mülkiyyətçinin tələbatını yerinə yetirmək və gəlir gətirmək qabiliyyətinə görə müqayisə olunandılar
- daşınmaz əmlak mülkiyyətçisinə faydalı ola bilər onda dəyərə malikdir
- daşınmaz əmlak mülkiyyətçisinə gəlir gəlirsə onda dəyərə malikdir
- faydalılıq mülkiyyətçilər üçün fərdi deyil, ümumi təsəvvürlərə əsaslanır
- obyektin faydalılığı nə qədər yüksəkdirsə, dəyəri də bir o qədər yüksəkdir

419 Aşağıdakılardan hansı doğrudur?

- sadalananların heç biri
- əvəz etmə prinsipinə görə məlumatı alıcı daşınmaz əmlak obyektinə görə ekvivalent faydalılığa malik obyektin alınması xərclərindən yüksək qiymət ödəməz
- əvəz etmə prinsipi gəlir yanaşmasının əsasını təşkil edir
- əvəz etmə prinsipi qiymətləndirilən əmlakın dəyərinin aşağı həddini müəyyən edir
- sadalananların hamısı

420 Gözləmə prinsipinə görə aşağıdakılardan hansı doğru deyil?

- obyektin dəyəri mülkiyyətçinin gözləmələrindən asılıdır.
- daşınmaz əmlakın dəyəri onun keçmiş satış qiymətlərindən deyil istifadəsindən gözlənilən gəlirlərdən asılıdır
- torpaq sahəsinə yaxın ərazinin abadlığı onun dəyərinə heç bir təsir göstərmir
- gözləmə pozitiv xarakter daşıyır
- gözləmə neqativ xarakter daşıyır

421 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsinin rəqabət prinsipi hansı prinsiplə sıx əlaqədardır?

- gözləmə
- tarazlıq
- uyğunluq
- tələb və təklif
- dəyişkənlik

422 Dəyişkənlik prinsipinin təhlili çərçivəsində əmlakın dəyərini müəyyən edən amil deyil

- ekoloji amillər
- sosial amillər
- təşkilati amillər
- iqtisadi amillər
- dövlət tənzimlənməsi amilləri

423 Daşınmaz əmlakın dəyərini müəyyən edən dövlət tənzimlənməsi amilidir?

- sadalananların heç biri
- xüsusi hüquqi normalar
- vergi siyasəti
- daşınmaz əmlakın dövriyyəsinin tənzimlənməsi (məhdudlaşdırılması)
- sadalananların hamısı

424 Tarazlıq prinsipi üzrə aşağıdakılardan hansı doğru deyil?

- hamısı doğrudur
- tarazlıq prinsipini bəzən balanslılıq (mütənasiblik) prinsipi adlandırırlar
- bu prinsipə görə daşınmaz əmlak obyektinin dəyəri onun qoşa elementləri arasındakı tarazlıq dərəcəsi ilə müəyyən edilir.
- tarazlıq prinsipi rəqabət prinsipi ilə sıx əlaqədardır
- daşınmaz əmlak obyektlərinin əksəriyyəti üçün mühüm qoşa elementlər torpaq və yaxşılaşdırmalardır

425 Aşağıdakılardan hansı doğru deyil? – dəyişkənlik prinsipinə görə

- qiymətləndirici bazarda cari və gözlənilən dəyişiklikləri uçota almalı və aşkar etməlidir
- bazar şəraitinin dəyişməsi qaçılmaz və daimi prosesdir
- dəyişkənlik daim baş versə də istənilən qiymətləndirmə 1 il müddətində etibarlıdır
- bazar seqmenti nə qədər aktivdirsə, dəyişkənliklər də bir o qədər sürətlidir
- daşınmaz əmlak bazarında ən kəskin dəyişikliklərə qanunvericiliyin dəyişməsi, yeni obyektlərin tikintisi, təbii fəlakətlər və s. səbəb olur

426 xalis aktivlərin dəyərini müəyyən edilməsi məqsədilə adətən balansın hansı maddəsində düzəlişlər edilir?

- pul vəsaitləri.
- əsas vəsaitlər;
- debitor borclar;
- kreditör borclar;

- ehtiyatlar;

427 Mütləq likvidlik əmsalının artımı göstərir -

- tədiyyə qabiliyyətinin itirilməsini
 kredit qabiliyyətinin aşağı düşməsinə
 vəsaitlərin dövriyyəsinin sürətlənməsini
 özünümaliyyələşdirmə səviyyəsinin yüksəlməsini
 kredit qabiliyyətinin yüksəlməsini

428 əgər mütləq likvidlik əmsalı 0,99-a bərabər olarsa, müəssisə hesab olunur

- müflisləşmiş müəssisə
 kredit qabiliyyətli
 məhdud kredit qabiliyyətli
 kredit qabiliyyətli olmayan
 likvid müəssisə

429 Müəssisənin maliyyə vəziyyəti barədə rəy vermək üçün onun hansı hesabat sənədləri öyrənilməlidir?

- vergilərin haqq-hesabı
 reklam prospekti
 balans hesabatı
 mənfəət və zərərlər hesabı
 illik hesabat

430 Qeyri-maddi aktivlərə aiddir -

- heç biri
 kitablar
 pul köçürmələri
 səhmlər
 firmanın işgüzar imici

431 əsas fondların hansına amortizasiya ayırmaları hesablanmır?

- istehsal və təsərrüfat inventarı
 torpaq sahələri
 tikililər
 ötürücü qurğular
 alətlər

432 Müəssisə müflis hesab edilir, əgər -

- istehsal gücü minimum səviyyəyə enmişdirsə
 kreditörün tələblərini yerinə yetirə bilmirsə
 onun öhdəlikləri aktivlərini üstələyirsə
 kredit qabiliyyətini itirmişdirsə
 məhkəmə onu müflis hesab etmişdirsə

433 Mühasibat məlumatları üzrə muxtariyyət əmsalının artması göstərir

- kredit qabiliyyətinin azalmasını
 maliyyə çətinlikləri dərəcəsinin artmasını
 maliyyə çətinlikləri riskinin azalmasını

- maliyyə resurslarından istifadənin səmərəliliyini
- kredit qabiliyyətinin artmasını

434 Sadə səhmlərin sahibləri səhmdar cəmiyyətin gəlirinin hissəsini hansı formada əldə edirlər?

- sadalananların heç biri
- faiz
- əmək haqqı
- kapitalın dəyərinin artması
- dividend

435 Hansı növ qiymətlər dünya bazar qiymətinə aiddir?

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

436 Yeni yaradılan dəyərin bir hissəsinin büdcəyə alınması forması:

- nəqliyyat vergisi
- ƏDV və aksiz vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət vergisi
- əmlak vergisi

437 Qiymət əmələ gətirən amillərə aid deyil:

- maya dəyəri
- vergi siyasəti
- investisiya siyasəti
- konyuktur amillər
- valyuta məzənnəsi

438 Faydalılığın ölçülməsinə kardinalist yanaşmaya görə:

- tələb və təklifin təhlili aparılmalıdır
- faydalılığın nisbi ölçülməsi əsaslandırılır
- faydalılığın fəsiləsiz ölçülməsi mümkünlüyü nəzərə alınır
- bazar tarazlığı əldə olunmalıdır
- üstünlükvermənin aşkara çıxarılması konsepsiyası əsaslandırılır

439 Aşağıdakı fikirlərdən biri yanlıştır:

- qiymətəmələgəlmənin subyektiv marjinalizm istiqamətinin əsasında A.Smitin məşhur metodoloji üsulundan istifadə olunur
- qiymətəmələgəlmənin xərc istiqamətinə görə dəyərin formalaşması əsasən istehsal prosesində baş verir
- ordinalist konsepsiyada fərqsizlik ayrılıqları aparatından istifadə edilir
- kardinalist konsepsiyada fərdi hissetmələrin təhlili əsas götürülür
- qiymətəmələgəlmənin faydalılıq istiqamətinə görə qiymət tədavül prosesində baş verir

440 Qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsası aşağıdakı variantlardan hansında doğru göstərilib?

- tələb-təklif qanunu, rəqabət üstünlüklərinin artması qanunu orta mənfəət qanunu
- dəyər qanunu, tələb-təklif qanunu, pul tədavülü qanunu

- dəyər qanunu, pul tədavülü qanunu, orta mənfəət qanunu
- pul tədavülü qanunu, son məhsuldarlığın azalması qanunu, dəyər qanunu
- dəyər qanunu, müqayisəli üstünlüklər qanunu

441 Qiymət nəzəriyyəsi istiqamətində Avstriya məktəbinin irəli sürdüyü əsas nəzəriyyələr hansı variantda tam doğrudur?

- kompromis, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, istehsal xərcləri
- məsrəflər, son faydalılıq, bazar tarazlığı
- son faydalılıq, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, əmtəələrə olan tələb
- istehsal xərcləri, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, əmtəələrin təklifi
- əmtəələrə olan tələb, əmtəələrin təklifi, son faydalılıq

442 Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansılardır?

- azad rəqabət mühiti
- məhsulun keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- marketinq tədqiqatının keyfiyyəti
- satışın həcmnin artırılması

443 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- dəyişən xərclər
- gömrük rüsumları
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət
- sabit xərclər

444 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası əlaqədardır.

- əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi.
- xərclərin ölçülməsi və bölüşdürülməsi
- tələb və təklifin nisbətlərinin balanslaşdırılması
- xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
- milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi

445 əmtəənin satışı üzrə qiymətlərin müəyyən edilməsi sistemi

- cavablar doğru deyil
- qiymət siyasəti
- investisiya siyasəti
- pul – kredit siyasəti
- gömrük siyasəti

446 Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- mənfəət
- istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- aksiz vergisi

447 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər

- ƏDV-nin məbləği qədər
- aksiz vergisinin məbləği qədər
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
- ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər

448 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- istehsal yerində FOB qiyməti
- bazis məntəqə qiyməti
- təsbit edilən qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti

449 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı dünya qiymətlərini xarakterizə etmir

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
- sazişlərin qismən dönərlı valyuta ilə aparılması
- sazişlərin idxal və ya ixracyönümlü olması

450 Beynəlxalq sazişlərdə göstərilən qiymətlərə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- hamısı
- möhkəm təsbit edilmiş qiymətlər
- saziş qiymətləri
- sonda təsbit olunan qiymətlər
- sürüşkən qiymətlər

451 Verilənlərdən biri fəaliyyət müddətinə görə qiymət növünə aid edilir?

- tender qiymətlər
- pilləli qiymətlər
- brutto qiymət
- tikinti məhsulunun qiyməti
- sərbəst qiymətlər

452 Dünya qiymətləri əmələ gəlməsi xarakterinə görə neçə növə ayrılır:

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

453 Verilənlərdən hansı ilə prefensial qiymətlər müəyyən edilir:

- Qərbi Avropa dövlətləri arasında inteqrasiya prosesləri nəticəsində daha üstünlüyə malik olan ölkələrin razılaşmalarına görə
- müəyyən əmtəələrin göndərilməsi haqqında hökumətlərarası razılaşmalara görə
- "Azad" bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- "Qapalı" bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı razılaşmalara görə

454 Aşağıdakılardan hansı kapitalist bazarının regional qiymətlərinə aid edilir?

- onlar "Azad" bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar "Azad" bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətinə bərabər olur

455 Qeyd olunan qiymətlərdən hansı Qapalı bazar qiymətlərinə aid edilmir:

- imtiyazlı razılaşma qiymətləri
- firmadaxili ticarət qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- prefensial razılaşma qiymətləri

456 Hansı qiymətlər əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növünə aid edilir?

- birja qiymətləri
- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiymətləri
- cari qiymətlər
- sürüşkən qiymətlər

457 Hansı qiymətlər dünya bazar qiymətinin növüdür?

- tender
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- sürüşkən qiyməti
- iri firmaların təklif qiymətləri

458 Franko qiyməti aşağıda qeyd olunan hansı amillərdən asılıdır?

- tələbin həcmindən
- bazar iştirakçılarının sayından
- əmtənin növündən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən
- təklifin həcmindən

459 Hansı qiymətlər təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növünə aid edilmir?

- cavablar doğrudur
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti
- netto qiymətlər
- mövsümi qiymətlər

460 Verilənlərdən hansı qiymət liderliyinin əsas şərti hesab edilir?

- cavablar doğrudur
- məhsulun keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclər
- marketinq tədqiqatlarının keyfiyyəti
- satışın həcmnin artırılması

461 Hansı növ qiymətlər digərləri ilə müqayisədə daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- FOT
- SIF
- KAF
- FOB
- FAS

462 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- tender
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- sürüşkən qiyməti
- iri firmaların təklif qiymətləri

463 Verilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- bütün cavablar doğrudur
- nəşr olunan qiymətlər
- hesablaşma qiymətləri
- birja qiymətləri
- kontrakt qiymətləri

464 Nəşr olunan qiymətlər növünə aid edilmir:

- birja qiymətləri
- məlumat qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- fərdi sifarişlər üzrə qiymətlər
- iri firmaların təklif qiymətləri

465 Aşağıdakılardan hansı qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlamətiə aiddir?

- Satış həcmnin artırılması
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun keyfiyyəti
- Azad rəqabət mühiti

466 Verilənlərdən hansı üfüqi inteqrasiyaya aiddir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür.
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür.

467 Bütün nəqliyyat xərclərinin məhsulun alıcısı tərəfindən ödənilməsi hansı beynəlxalq terminə əsaslanır?

- franko-liman terminalı
- franko-anbar istehlakçı
- franko-təyinat stansiyası
- franko-göndərmə stansiyası

- franko-təchizatçının anbarı

468 Hansı növ qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətləridir?

- kontrakt qiymətləri
 pərakəndə satış qiyməti
 faktiki sövdələşmə qiymətləri
 proqnoz qiymətləri
 nəşr edilən sorğu qiymətləri

469 İxrac qiymətlərinin tərkibinə aşağıdakı xərclər daxil edilmir.

- satıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri
 nəqliyyat xərcləri
 vasitəçilərin mükafatlandırılması üçün komissiyon yığımlar
 sığorta xərcləri
 risklərin örtülməsi üçün ehtiyatlar

470 Aşağıdakılardan hansı idxal-ixrac güzəştlərinin həcmində təsir etmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
 əmtə bazarının konyunkturasi
 istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi
 təsbit olunmuş qiymətlər
 təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti

471 Kommersiya düzəlişləri hansı şərtlər hesabına müqavilə qiymətlərinə daxil edilir?

- firmadan əvvəllər alınmış köhnə əmtənin qaytarılması şərtləri hesabına
 ödəmə şərtləri
 məhsulun çatdırılması şərtləri
 satış üzrə başqa vasitəçiləri olan istehsalçılar hesabına
 məhsulun sifariş edilməsi şərtləri

472 Daxili qiymətlərindən fərqli olaraq aşağıdakılardan hansı ixrac qiymətlərinə daxildir?

- gömrük tarifləri
 başlanğıc maya dəyəri
 kalkulyasiya edilmiş mənfəət
 nəqliyyat xərcləri
 gömrük rüsumları

473 Dünya bazar qiymət növü:

- Tender – hərrac - satış
 Franko – Anbar (satış)
 tənzimlənməsi
 KAF
 Bazis

474 Franko - qiyməti nin səviyyəsinə təsir edir:

- əmtəyə olan həcmi
 əmtənin bazar payı
 əmtənin növü
 əmtənin nəql etmə xərci

- rəqabətin kəskinliyi

475 Aşağıdakı qiymət növlərindən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- FOT
 SIF
 KAF
 FOB
 FAS

476 6. Xarici ticarət fəaliyyətinin reallaşdırılmasında dünya bazarında neçə qiymət növündən istifadə olunur?

- 6
 2
 3
 4
 5

477 Aşağıdakılardan hansı diversifikasiyanın məzmununu ifadə edir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
 İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
 İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
 Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

478 Aşağıda göstərilən qanunlardan biri dünya ticarətinin inkişafının hərəkətverici qüvvəsinin əsasıdır:

- tələb və təklif qanunu
 iqtisadi ədalətlik qanunu
 dəyər qanunu
 müqayisəli üstünlük qanunu
 pul dövriyyəsi qanunu

479 Verilənlərdən hansı şaquli inteqrasiyaya aiddir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
 İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur
 İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
 Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

480 Dünya təcrübəsinə uyğun olaraq dünya qiyməti neçə əlamət əsasında xarakterizə olunur:

- 4
 6
 3
 5
 2

481 Hansı qiymətlər göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymət növünə aid edilir?

- birja qiyməti
- FOB idxal qiyməti
- franko-satış
- hərrac qiyməti
- FAS ixrac qiyməti

482 Verilənlərdən biri ixrac qiymətlərinin hesablanmasında ilkin baza hesab olunur?

- topdansatış qiymətlər
- daxili bazar qiymətləri
- qapalı” bazar qiymətləri
- sərbəst qiymətlər
- azad” bazar qiymətləri

483 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı FOB qiymətlərindən əlavə ixracatçı ölkələrin sərhədlərinə qədər daşınması xərclərini də özündə birləşdirir?

- DDP ixrac qiymətləri
- FAC ixrac qiymətləri
- EXW ixrac qiymətləri
- SİF idxal qiymətləri
- DDU idxal qiymətləri

484 Hansı qiymətlərə əsasən ixracatçı firma idxalçıya əmtəəni gəmiyə qədər nəqliyyat xərclərini daxil etməklə satır?

- CİF və ya SİF ixrac qiymətləri
- SİF və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya SİF ixrac qiymətləri
- EXW və ya DDU ixrac qiymətləri

485 Dünya bazarın neçə tipi vardır?

- 7
- 3
- 4
- 5
- 6

486 Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nı təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmiləl dəyər

487 İxrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növü deyil-

- reklam xərcləri
- tədavül xərcləri
- maliyyələşmə xərcləri

- sığorta xərcləri
- daşınma xərcləri

488 Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- daxili və xarici valyuta dönərliliyi
- maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik.
- milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.
- valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- sərbəst valyuta dönərliliyi

489 Dünya qiymətlərini xarakterizə edən əlamət deyil-

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
- sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması
- sazişlərin idxal və ya ixracyönümlü olması

490 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin birinci mərhələsinə aid edilir

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

491 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin ikinci mərhələsinə aiddir?

- Yamayka valyuta sistemi
- Qızıl standartı valyuta sistemi
- Bretton-Vuds valyuta sistemi
- «Üzən» valyuta sistemi

492 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyutasisteminin üçüncü mərhələsinə aid edilir?

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

493 Hansı valyuta dönərliliyi bazar məzənnəsi üzrə digər ölkələrin valyutasının azad alqı-satqısı hesab edilir?

- tam valyutanın dönərliliyi
- maliyyə valyutasının dönərliliyi
- milli valyutanın dönərliliyi
- qismən valyutanın dönərliliyi
- xarici valyutanın dönərliliyi

494 Hansı hallarda tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə icazə verilir?

- maliyyə valyutasının dönərliliyində
- tam valyutanın dönərliliyində
- xarici valyutanın dönərliliyində

- əmtəə valyutasının dönərliyində
- milli valyutanın dönərliyində

495 Aşağıdakı fikirlərdən hansı valyuta məzənnəsini xarakterizə edir:

- xarici valyutanın alınması və satılması
- valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası
- hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri
- dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərli valyutası

496 Aşağıdakılardan biri bazarın təmərküləşmə səviyyəsini xarakterizə etməyən göstəricidir

- Bazarın astana indeksi
- Linda indeksi
- Xerfindal – Xirşman indeksi
- Lerner indeksi
- Paaşe indeksi

497 Sənaye və kənd təsərrüfatı arasında paritet qiymətlər indeksi (Yp.q.) aşağıdakı kimi hesablanır:

- $Yp.q. = Ys.m.q. - Yk.t.q./Ys.m.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q.-Yk.t.q.+vergilər$
- $Yp.q. = Ys.m.q.:Yk.t.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q. - Yk.t.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q.+Yk.t.q.$

498 Aşağıdakılardan hansı kənd təsərrüfatı sahələrində qiymətlərin müəyyən edilməsi metoduna aid deyildir:

- xərclərin ümumi həcmində əsas məhsullar üzrə xərclərin müəyyən edilməsi
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərinin çıxılması
- məhsulun şərti məhsul kimi qəbul edildiyi və digər növlərin müəyyən olunmuş əmsallarla qiymətləndirilməsi
- xərclərin ümumi həcmində qarışıq məhsullar üzrə xərclərin xüsusi çəkisinin müəyyənləşdirilməsi
- ümumi dəyərdə əlavə məhsulun dəyərinin müəyyən edilməsi

499 Aşağıdakılardan hansı nəqliyyat tarifinin növü deyil-

- tariflər
- differensial tariflər
- mütənasib tariflər
- akkord tariflər
- mütərəqqi tariflər

500 Aşağıdakılardan hansını yüksək qiymət strategiyası təmin edir?

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

501 Qiymətlərin dəyişməsinə istehlakçının reaksiyası nə vaxt müsbət ola bilər ?

- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsini hiss edir

- qiymətlərin növbəti enməsi gözlənilir
- yeni qiymət psixoloji cəhətdən cəlbədicə deyil
- əmtəə dəbdən düşmüşdür
- dövlət xərcləri

502 Qiymətin dəyişməsinə istehlakçılar nə vaxt müsbət reaksiya göstərir ?

- bütün qeyd olunan hallarda
- qiymətin dəyişməsi əsaslıdır
- dövlət xərcləri
- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsinə hiss edir
- əmtəə nadir keyfiyyətlərə malikdir

503 Aşağıdakılardan hansı qeyri-qiymət determinatı deyil:

- satıcıların sayı
- resursların qiymətləri
- qiymət dəyişməsinin istehsalçı gözləməsi
- digər əmtəələrin qiymətləri
- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri

504 Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiymət determinatı deyil.

- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
- alıcıların sayı
- alıcıların zövqü
- istehsal resurslarının qiyməti
- gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi

505 Təklifin qeyri-qiymət determinantlarına aid deyildir

- cavablar doğru deyil
- resursların qiymətləri
- vergilər və dotasiyalar
- istehsal texnologiyası
- qiymət dəyişməsində gözlənilmələr

506 Bazar tarazlıq qiymətində

- (tələb) təklif həcmi tələbdən aşağıdır
- tələb təklifi üstələyir
- tələb təklifdən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabərdir

507 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modelidir –

- sadalananların hər biri
- Beblen effekti
- son nəticə üzrə əmtəənin qiymətləndirilməsi
- ehtiyatların yaradılması effekti
- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti

508 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növüdür ?

- xərclərin ötürülməsi effekti

- Beblen effekti
- gəlir effekti
- əvəzetmə effekti
- qiymətin ədalətliliyi dərəcəsi

509 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növü deyil?

- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
- nadirlik effekti
- “qiymət-keyfiyyət” effekti
- xərclərin bölüşdürülməsi effekti
- ehtiyatların paylanması effekti

510 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- fərqləndirilmiş alıcılar
- qənaətcil alıcılar
- təqlid edən alıcılar
- etik alıcılar
- apatik alıcılar

511 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- sadalananaların hamısı
- fərqləndirilmiş alıcılar
- təqlid edən alıcılar
- “ oyunçular”
- Beblen effektini izləyənlər

512 Dünya təcrübəsinə görə hansı məqsəd üçün aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilmir?

- yüksək mənfəət əldə etmək
- iflası uğramaq
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Ümumi satış həcmi artırmaq
- İstehsalı tam gücü ilə işlətmək

513 Firmanın ümumi xərcləri bərabərdir-

- orta sabit xərclər * istehsal həcmi
- orta ümumi xərclər - orta dəyişən xərclər
- orta dəyişən xərclər * istehsal həcmi
- orta ümumi xərclər * istehsal həcmi
- gizli xərclər + dəyişən xərclər

514 Franko qiyməti asılıdır –

- tələbin həcmindən
- bazar iştirakçılarının sayından
- əmtənin növündən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən
- təklifin həcmindən

515 Tələb qiyməti nədir?

- əmtənin orta bazaar qiyməti

- əmtəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı minimal qiymət
- əmtəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı maksimal qiymət
- istehlakçıların bazarda əmtəəni reallaşdırdığı maksimal qiymət
- sövdələşmənin aparıldığı qiymət

516 Təklif qiymətidir-

- satıcının maksimal qiyməti
- istehsalçının bazarda əmtəəni təklif etdiyi orta qiymət
- istehsalçının bazarda öz əmtəəsini satdığı minimal qiymət
- əmtəəni alıcıların satıcıdan almağa hazır olduğu maksimal qiymət
- alıcıların bazarda əmtəəni təklif edərkən razı olduğu minimal qiymət

517 Buraxılmış imkanların xərcləri

- istehsalın mənimsənilməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi
- məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
- sabit və dəyişən xərclərin cəmi
- resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri
- son hədd kimi müəyyən edilən xərclər

518 Gizli xərclər

- bütün cavablar doğru deyil
- istehsal həcmində dəyişmə zamanı dəyişən xərclər
- mülkiyyətçiyə məxsus olan resursların (bazarda alınmayan) dəyəri, sahibkarlıq qabiliyyətindən gələn normal mənfəət daxil olmaqla
- mühasibat xərcləri
- istehsal həcmi dəyişdikdə dəyişməz qalan xərclər

519 Aşağıda sadalanan xərclərdən biri gizli xərclərə aiddir

- bütün cavablar doğrudur
- fəaliyyətsiz avadanlığın təmirinə görə haqq
- avadanlığın amortizasiyası
- firmanın kassasında nağd pula görə faiz
- fəhlələrin əmək haqqı

520 əmək-dəyər nəzəriyyəsinə görə qiymətin formalaşmasının əsası-

- ictimai-zəruri əmək xərcləridir
- istehsal dəyəridir
- ictimai əmək xərcləridir
- təklifin həcmidir
- tələbin həcmidir

521 Rentabellik səviyyəsinin 15% , məhsul üzrə mənfəətin 7.5 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- 50 Azn
- 8.625 Azn
- 11.25 Azn
- 1.125 Azn
- 51.125 Azn

522 Rentabellik səviyyəsinin 28% , məhsul üzrə mənfəətin 112 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri

müəyyən edin:

- 3136Azn
- 4 Azn
- 400 Azn
- 31.36 Azn
- 143.36 Azn

523 Aşağıdakı kriteriyalardan hansı dünya bazarında qiymətlərin proqnozlaşdırılmasında müxtəlif strukturları təyin edir?

- üfqi və şaquli inteqrasiyasının dərəcəsi.
- ölçü, xarakter, kapitalın təmərküzləşməsi və ixtisaslaşma dərəcəsi
- firmaların bazarda ekspansiyası;
- diversifikasiya dərəcəsi;
- müəyyən inhisar quruluşunun məhsulunun xüsusi çəkisi;

524 Verilənlərdən birinin əsasında müasir beynəlxalq ticarətdə qiymət dinamikasının proqnozlaşdırılmasını həyata keçirmək mümkündür:

- bazara çıxarılan məhsulun rəqabətqabiliyyətliliyinin dinamikasını öyrənmək əsasında
- bütün əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- konkret əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazar konyunkturunun dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazarda tələb və təklif arasında nisbətənin dinamikasını öyrənmək əsasında

525 Göstərilən metodlardan biri dünya bazarında maşın və avadanlıqların qiymətinin proqnozlaşdırılmasında istifadə olunur:

- Parametrik”
- Delfi”
- Sorğu”
- Müqayisəli satışlar
- “Analoqiya”

526 Verilənlərdən hansı qiymətlərin dünya bazarında proqnozlaşdırılması zamanı nəzərə alınan diversifikasiyanın izahıdır?

- Qiyməti aşağı salmaq cəhdidir.
- Müəyyən sahədə iri şirkətlərin payının artmasıdır
- Bir iri şirkətin müəyyən sahəyə aid olan istehsalının xüsusi çəkisinin bir yerə toplanmasıdır;
- Başqa sahədə olan iri şirkətlərin əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində olmayan həmin şirkətlərin başqa sahələrə daxil olmasıdır;
- Böyük şirkətlərin əsas sahəyə münasibətdə istehsalın və ya tədavülün növbəti pilləsi kimi çıxış edən digər sahələrdə genişlənməsi.

527 Fikirlərdən biri dünya ticarətində qiymətlər indeksini ifadə edir:

- istehlak və pərakəndə satış qiymət indeksləri
- bu, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləri, xammala və ərzaqlara olan ixrac qiymətlərinin indeksləri, xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir;
- bu, Dou-Cons, FT, Nikkey, Standart end Pure indeksləridir;
- Mudi, FT, Fayneşnl Tayms, Dou-Cons, Nikkey, Reyter indeksləridir;
- Dou-Cons, sənaye məhsullarına olan xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləridir, Mudi, Reyter indeksləridir;

528 Qeyd olunanlardan hansı dünya qiymətlərinin proqnozlaşdırılması metodlarına aiddir?

- korelyasiya-reqressiya metodu
- ekspert qiymətləndirmələr metodları, bal ilə qiymət qoyma metodu, xüsusi göstəricilər metodu, aqreqat metodu
- ekstrapolyasiya metodu, reqressiya analizi metodu, orta xərclər metodu, ekspert qiymətləndirmələr metodları;
- iqtisadi-riyazi metodlar, ekstrapolyasiya və ekspert qiymətləndirmələr metodları, parametrik metodlar;
- ekstrapolyasiya, ekspert qiymətləndirmələr, iqtisadi-riyazi metodlar və bu metodların müxtəlif uyğunluğu

529 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri;
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

530 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası baş vermir:

- müxtəlif mülkiyyət formaları arasında
- regionlar arasında
- ölkə əhalisinin sosial qrupları arasında
- iqtisadiyyatın sahələri arasında
- tələb və təklif arasında

531 Qiymətin funksiyasına aid deyil:

- uçot
- istehsalın səmərəli yerləşdirilməsi
- tələb və təklifin balanslaşdırılması
- stimullaşdırma
- yığım

532 Tələbin (Q) gəlirə (R) görə elastikliyi əmsalı (l_r) aşağıdakı kimi hesablanır.

$l_r = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta R}{R}$

$l_r = \frac{\Delta Q}{R} \cdot \frac{\Delta R}{Q}$

$l_r = \frac{\Delta Q}{R} : \frac{\Delta R}{Q}$

$l_r = \frac{\Delta Q}{\Delta R} \cdot \frac{R}{Q}$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{Q} \cdot \frac{\Delta R}{R}$$

533 Hansı qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətlərinə aiddir?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

534 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- Tender – hərrac – satış
- Franko-anbar (satış)
- tənzimlənən
- KAF
- Bazis

535 Tələbin (Q) qiymətə (P) görə birbaşa elastikliyi əmsalı (I) aşağıdakı kimi hesablanır.

- $I = \frac{\Delta Q}{Q} \cdot \frac{\Delta P}{P}$
- $I = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$
- $I = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{Q_1 + Q_2}{P_1 + P_2}$
- $I = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{Q_1 + Q_2}{P_1 + P_2}$
- $I = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{Q}{P}$

536 Tələbin (Q) qiymətə (P) görə çarpaz elastikliyi əmsalı (l_{xy}) aşağıdakı kimi hesablanır (x və y əmtələri ifadə edir)

- $l_{xy} = \frac{P_x + P_y}{Q_x + Q_y}$
- $l_{xy} = \frac{\Delta Q_x}{\Delta P_y} \cdot \frac{P_x + P_y}{Q_x + Q_y}$
- $I = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{Q_1 + Q_2}{P_1 + P_2}$
- $l_{xy} = \frac{\Delta Q_x}{\Delta P_y}$
- $l_{xy} = \frac{\Delta Q_x}{\Delta P_y} \cdot \frac{P_y}{Q_x}$

537 Tələbin gəlirə görə elastikliyi əmsalının (lr) hansı kəmiyyəti qeyri-elastik tələbə uyğundur?

$l_r = \infty$

$l_r = 1$

$l_r < 1$

$l_r > 1$

$l_r < 1$

538 Qiymətin stimullaşdırılması funksiyası aşağıdakı istiqamətlərdən hansını nəzərdə tutmur?

- istehlakın strukturunun dəyişməsinin
- məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsini
- elmi-texniki tərəqqini
- enerji resurslarına qənaəti
- gəlirlərin səmərəli bölgüsünü

539 Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

- ƏDV
- aksiz vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- mənfəət
- topdansatış əlavələri (güzəştləri)

540 Məhsul satışından əldə edilən mənfəətin (Mt) qiymətdən asılılığı aşağıdakı düsturla hesablanır

- $Mt = qZ - F$ (q-satış həcmi, Z – qiymət, Pdəy – məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclər, F-məcmu sabit xərcləri)
- $Mt = qZ - qPd_{ey} + F$
- $Mt = qZ + qPd_{ey} - F$
- $Mt = qZ - qPd_{ey} - F$
- $Mt = qZ - qPd_{ey}$

541 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir -

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqinə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbətində
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə

542 Qiymətmələgətirən amil deyil.

- dövlət inhisar tənzimlənməsi amili
- konyunktura amili
- valyuta-maliyyə amili
- dəyər amili
- inflyasiya amili

543 Aşağıda göstərilənlərdən biri sponto güzəştini xarakterizə edir?

- İxrac güzəştidir

- Mövsüm güzəştidir
- Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəştdir
- Nağd hesablaşma hesabına güzəştdir
- Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəştdir

544 Dünya təcrübəsində FOB və SİF qiymətləri fərqlənilir:

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

545 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı tərəflərin razılığına görə təyin edilir?

- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- birjada təyin edilən qiymətlər
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

546 Ümumiyyətlə neçə amil dünya qiymətini formalaşmasına təsir edir?

- 4
- 3
- 5
- 6
- 2

547 İnkişaf etmiş ölkələrdə inflyasiya proseslərinin qeyri-bərabərliyi və müxtəlif məhsullarla beynəlxalq əmək bölgüsündə qeyri – bərabər iştirakı nəyi şərtləndirir?

- qiymətlərin azalma tempinin qarşısını alınmasını şərtləndirir
- qiymətlərin azalma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin artma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin müxtəlif artım templərini şərtləndirir
- qiymətlərin dəyişmə tempinə nəzarəti şərtləndirir

548 Bazar qiymətinin formalaşması haqqında hökmlərdən hansı doğrudur?

- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmindən
- bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur

549 Fəaliyyət müddətinə görə qiymətin növü:

- tender qiymətlər
- pilləli qiymətlər
- brutto qiymət
- tikinti məhsulunun qiyməti
- sərbəst qiymətlər

550 Təklifin qeyri-qiymət determinantlarına aid deyildir:

- qiymət dəyişməsinə gözlənilir
- resursların qiymətləri
- vergilər və dotasiyalar
- istehsal texnologiyası
- region infrastrukturu

551 əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növü hansıdır?

- birja qiymətləri
- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiymətləri
- cari qiymətlər
- sürüşkən qiymətlər

552 Birbaşa xərclərin tərkibinə daxil deyildir:

- tikinti və maşın və mexanizmlərinin istismar xərcləri
- fəhlələrin əsas əmək haqqı
- materialların və konstruksiyaların dəyəri
- inzibati – təsərrüfat xərcləri
- sair düzünə xərclər

553 Qiymətləri aşağı salmağa sövq edən amil:

- cari tələbin yüksək tələbi
- bazarda əsas yer tutmağa çalışmaq
- rəqabətin olması
- uzunmüddətli mənfəət əldə etməyə çalışmaq
- daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək

554 Qiymət bu amillərdən asılı deyildir:

- firmanın istehsal gücü
- firmanın məqsədləri
- bazarın seqmentləşdirilməsi imkanı
- rəqabətin olması ehtimalı
- keyfiyyətin fərqləri

555 Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi
- əvəzedici məhsulların olması
- vaxt amili
- məhsulun əldə olunmasının təcili olması
- firmanın mikromühiti

556 Firma daxilində iqtisadi münasibətlərdə tətbiq olunan qiymət:

- faktiki sövdələşmə
- buraxılış
- topdansatış qiymətlər
- sənaye topdansatış qiymətlər qiymətlər
- transfert qiymətlər

557 Maya dəyərinin 60Azn, məhsul üzrə mənfəətin 15Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını

müəyyən edin:

- 125%
- 75%
- 25%
- 45%
- 40%

558 Maya dəyərinin 148Azn, məhsul üzrə mənfəətin 29.6Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 1.9%
- 20%
- 5%
- 1.8%
- 1.5%

559 Maya dəyərinin 80Azn, məhsul üzrə mənfəətin 20Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 1%
- 40%
- 400%
- 25%
- 100%

560 Qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil edir

- cavablar doğru deyil
- pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

561 Qiymətin bölüşdürücü funksiyasıdır:

- Əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi
- Xərclərin bölüşdürülməsi
- Tələb və təklifin balanslaşdırılması
- sahələr arasında tarazlıq
- Milli gəlirin bölüşdürülməsi

562 İstehsalçının stimullaşdırıcı amilidir:

- ƏDV, aksiz vergisi
- torpaq vergisi
- ticarət mühiti
- qiymət
- topdansatış əlavələri

563 Dünya bazarında dəyər qanunu nə zaman geniş miqyasda fəaliyyətə başlayır?

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya bazarı yarandığı zaman

- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında

564 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- qiymət əmtəə vahidini və ya kütləsini əldə etmək üçün alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun kəmiyyətidir
- qiymət-sövdələşmə tərəfləri arasında iqtisadi münasibətləri formalaşdıran mexanizmdir
- qiymət-məhsul və xidmətlərin satışının həyata keçirildiyi iqtisadi vasitədir
- qiymət-əmtəə dəyərinin pulla ifadəsidir
- qiymət-istehlakçının öz tələbini reallaşdırmağın ölçü meyarıdır

565 Sərnişin dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri aşağıdakılardan birindən asılı deyil:

- bütün cavablar düzgün deyil
- məsafənin uzaqlığından
- yerli rabitədən
- şəhər kənarı daşımaldan
- mənfəət kütləsindən

566 Çay nəqliyyatı ilə yüklərin daşınması tarifləri aşağıdakı yük növlərindən və göndəriş növlərindən biri üzrə differensasiya olunmur:

- müstəsna
- gəmi
- konteyner
- yığma
- xırda

567 Orta daşınma uzunluğu adlanır:

- bütün cavablar düzgün deyil
- tarif qurşağı
- iki dərəcəli tariflər
- orta tarif dərəcəsini
- tarif dərəcəsini

568 Dəmir yol tarifləri yüklərin daşınma göndəriş növlərinə görə aşağıdakı kimi qruplaşdırır:

- bütün cavablar düzgün deyil
- ümumi, yerli və müstəsna
- vaqonlar, konteyner, aztonajlı və xırda göndəriş tarifləri
- vaqonlar üzrə, ümumi, yerli və müstəsna
- yerli, konteyner və aztonajlı

569 Nəqliyyat xidmətlərinin aşağıdakı növlərindən birinə tariflər tənzimlənmişdir:

- bütün cavablar düzgün deyil
- yüklərin daşınması, dəmiryol nəqliyyatında yükləmə-boşaltma işləri
- sərnişinlərin, baqajın, yük baqajının və dəmiryol nəqliyyatlarında poçt daşınmaları
- limanlarda yükləmə-boşaltma işləri
- yerli nəqliyyat müəssisələri tərəfindən göstərilən xidmətlər

570 Hazırda aşağıdakı tariflərdən biri dövlət tərəfindən tənzimlənmişdir?

- bütün cavablar düzgün deyil

- kommunal xidmətlər
- sənişin nəqliyyatı
- rabitə
- məişət xidməti tarifləri

571 Mənzil kommunal xidmətlərinə görə əhaliyə müəyyən edilən haqqı hesablamaq üçün aşağıdakı göstəricini bilmək vacib deyil:

- telefondan istifadəyə görə abunə haqqı
- Mənzilin saxlanması və təmirinə sərf olunan xərclərin səviyyəsi baxımından mənzil-kommunal xidmətlərinə əhalinin ödədiyi haqqın səviyyəsi
- müvafiq dövr ərzində bir nəfərə görə mənzil-kommunal xidmətlərinin istehsalına müəssisənin mövcud xərcləri
- 1 kv.m mənzil – kommunal xidmətlərinin faktiki dəyəri
- yaşayış sahəsinin sosial norması

572 Xidmətlərə görə tariflər aşağıdakılardan birini kompensasiya etməlidir:

- bütün variantlar doğrudur
- istismar xərcləri
- istifadə olunmuş kapitala görə faizlər
- fiskal vergilər
- avadanlıqların amortizasiyası

573 Aşağıdakılardan hansı doğru deyil:

- başlanğıc-yekun əməliyyat xərcləri daşınma məsafəsindən asılıdır
- bütün xidmət növlərinə görə tariflər xidmətin keyfiyyətindən asılı olaraq differensiallaşır
- mənzilə görə tariflər olunun rahatlığını nəzərə alır
- nəqliyyat xidmətinin keyfiyyəti gedişin rahatlığı və sürətliliyi ilə müəyyən edilir
- poçt xidmətinin keyfiyyəti müxbir daşınması sürətindən və onların öz vaxtında çatdırılmasından asılıdır

574 Avtomobil daşınmalarının maya dəyəri aşağıdakılardan asılı deyil:

- aparılan yüklər
- yol iqlim şəraiti
- yüklərin növü
- yük axınlarının xarakteri
- hərəkət heyətinin tipindən

575 Dəmiryolu tarifləri differensiallaşdırılmır:

- quru yüklərin və liman qruplarına görə qruplaşma
- vaqon tiplərinə görə
- onların iqtisadi təbiətinə görə
- göndəriş növlərinə görə
- vaqonların yükötürməsindən istifadə dərəcəsinə görə

576 xərc yanaşmasının əsasında hansı prinsip durur?

- bölgü
- mərhələ
- tarazlıq
- əvəzetmə
- rəqabət

577 Aşınmanın hansı forması konstruksiyanın köhnəlməsidir?

- heç biri
- fiziki
- funksional
- xarici
- iqtisadi

578 Aşınma hansı kateqoriyaya bölünə bilər?

- sadalananların heç biri
- daxili və xarici
- bərpa olunan və bərpa olunmayan
- müşahidə edilən və hesablanan
- sadalananların hamısı

579 Aşağıdakı dəyər növlərindən hansı cari qiymətlərin bazasında, eyni yaxud çox oxşar materiallardan istifadə etməklə obyektin yeni dəqiq oxşarının yaradılması dəyəridir?

- investisiya dəyəri
- tam əvəzetmə dəyəri
- bazar dəyəri
- likvid dəyəri
- tam bərpa dəyəri

580 Aşağıdakı mülki hüquq obyektlərindən hansı əmlak anlayışına aid deyil?

- daşınmaz əmlak
- daşınar əmlak
- pullar
- informasiya
- qiymətli kağızlar

581 Aşağıdakılardan hansı mübadilə dəyəri anlayışının sinonimidir?

- bazar dəyəri
- xüsusi dəyər
- konkret istifadəçi üçün dəyər
- likvid dəyəri
- sığorta dəyəri

582 Aşağıdakılardan hansı istifadə dəyəri anlayışının sinonimidir?

- bazar dəyəri
- xüsusi dəyər
- konkret istifadəçi üçün dəyər
- likvid dəyər
- sığorta dəyəri

583 Qiymətləndirmə yanaşmalarından hansı gözləmə prinsipinə əsaslanır?

- xərc və gəlir
- müqayisə
- xərc
- gəlir

- xərc və gəlir

584 Daşınmaz əmlak bazarında tələbin kəmiyyətini müəyyən edən amil deyil -

- əhalinin zövqündə dəyişikliklər
 yeni tikintinin həcmi və çəkilən xərclər
 əhalinin miqrasiyası
 daşınmaz əmlakla sövdələşmələrin maliyyələşdirilməsi şərtləri
 əhalinin ödəniş qabiliyyətliliyi

585 Daşınmaz əmlak bazarında təkifin kəmiyyətini müəyyən edən amildir -

- sadalananların hamısı
 qeyri-məşğul daşınmaz əmlak obyektlərinin sayı
 tikintinin intensivliyi
 tikinti xərclərinin və daşınmaz əmlak obyektlərinin satış qiymətlərinin nisbəti
 mənimsənilməmiş torpaq sahələrinin təklifi

586 Daşınmaz əmlak bazarında təkifin kəmiyyətini müəyyən edən amil deyildir -

- mənimsənilməmiş torpaq sahələrinin təklifi
 tikinti sənayesinin inkişafı
 əhalinin ödəniş qabiliyyətliliyi
 qeyri-məşğul daşınmaz əmlak obyektlərinin sayı
 tikinti xərclərinin və daşınmaz əmlak obyektlərinin satış qiymətlərinin nisbəti

587 Daşınmaz əmlak bazarına xas olan riskləri hansı qruplara bölmək olar?

- sadalananların heç biri
 sistemativ risklər
 qeyri-sistemativ risklər
 təsadüfi risklər
 sadalananların hamısı

588 Sistemativ amillər hansı amillərlə müəyyən edilir?

- vergi qanunvericiliyinin qeyri-sabitliyi
 aktivlərin aşağı likvidliyi
 sadalananların hamısı
 kapital bazarında faiz dərəcələrinin dəyişməsi
 daşınmaz əmlak bazarında rəqabət səviyyəsinin dəyişməsi

589 Daşınmaz əmlak bazarında risklərin yaranma mənbələri hansılardır?

- kreditlərin verilməsi şərtləri
 obyektin yerləşdiyi ərazi
 sadalananların heç biri
 sadalananların hamısı
 aşınma, köhnəlmə və dağılma

590 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsinin məhdudlaşdırıcı şərti deyil

- müəssisənin maliyyə vəziyyəti və biznesin aparılmasının maliyyə şərtləri
 daşınmaz əmlak bazarında fəaliyyətin dövlət tənzimlənməsi
 informasiyadan istənilən məqsədlərlə oluna bilər
 qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən tarixə etibarlıdır

- qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən məqsəd üçün etibarlıdır

591 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsinin məhdudlaşdırıcı şərtidir -

- sadalananların hamısı
 sadalananların heç biri
 mülkiyyət hüququnu məhdudlaşdıran şərtlər
 istənilən informasiyadan yalnız qanunvericiliklə müəyyən edilən çərçivədə istifadə oluna bilər
 kreditorlar və mülkiyyət sahibləri arasında qarşılıqlı münasibətlər

592 əmlak obyektinin qiymətləndirilməsində qiymətləndirici hansı əsas tələbləri gözləməlidir?

- qiymətləndirmənin məqsədini və onun nəticələrindən nəzərdə tutulan istifadəni uçota almaq
 sadalananların hamısını
 qiymətləndirmənin bütün məhdudlaşdırıcı şərtlərini müəyyən etmək
 qiymətləndirilən dəyərin növünü müəyyən etmək
 əmlakı və onunla bağlı hüquqları düzgün eyniləşdirmək

593 əmlakın qiymətləndirilməsində qiymətləndiricinin gözləməli olduğu əsas tələblərdən deyil -

- əmlaka mülkiyyət hüququnun mümkün məhdudlaşdırıcı şərtlərini uçota almaq
 qiymətləndirilən obyektin dəyərinə onunla bağlı olan obyektin təsirini aşkar etmək
 qiymətləndirmə tarixini müəyyən etmək
 zəruri informasiyanın axtarışı və toplanılması
 əmlak obyektinin cari təmir xərclərini müəyyən etmək

594 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsi prinsipləri hansı qruplarda birləşdirilir?

- bazar mühitinin təsiri ilə şərtlənən prinsiplər
 mülkiyyətçinin təsəvvürlərinə əsaslanan prinsiplər
 sadalananların hamısı
 obyektin istismarı xüsusiyyətlərinə əsaslanan prinsiplər
 daha yaxşı və səmərəli istifadə prinsipi

595 Mülkiyyətçinin təsəvvürlərinə əsaslanan prinsiplər hansılardır?

- əvəzetmə prinsipi
 sadalananların heç biri
 sadalananların hamısı
 gözləmə prinsipi
 faydalılıq prinsipi

596 Daşınmaz əmlakın istismarı ilə şərtlənən prinsiplərdir?

- sadalananların prinsipi
 qoyuluş prinsipi
 tarazlıq prinsipi
 torpaq sahəsinin qalıq məhsuldarlığı prinsipi
 son hədd gəlirliliyi prinsipi

597 Daşınmaz əmlakın istismarı ilə şərtlənən prinsiplərə aid deyil -

- qoyuluş prinsipi
 tarazlıq prinsipi
 son hədd gəlirliliyi prinsipi
 faydalılıq prinsipi

- qalıq məhsuldarlığı prinsipi

598 Daşınmaz əmlakın bazar mühiti ilə şərtlənən qiymətləndirilməsi prinsipləridir?

- sadalananların hamısı
 tələb və təklif prinsipi
 uyğunluq prinsipi
 rəqabət prinsipi
 qarşılıqlı asılılıq prinsipi

599 Daşınmaz əmlakın bazar mühiti ilə şərtlənən qiymətləndirilməsi prinsipi deyil?

- uyğunluq prinsipi
 tarazlıq prinsipi
 dəyişkənlik prinsipi
 uyğunluq prinsipi
 rəqabət prinsipi

600 Daşınmaz əmlak hansı funksiyaları yerinə yetirə bilər?

- sadalananların heç birini
 fərdin şəxsi tələbatını ödəmək
 istehsal amili
 gəlir mənbəyi
 sadalananların hamısını

601 Daşınmaz əmlak bazarının təhlili hansı məsələlərin həllinə xidmət edir?

- sadalananların hamısının
 tikintiyə investisiya qoyuluşunun məqsədəuyğunluğunu müəyyən etmək
 daha perspektivli bazar segmentlərini aşkar etmək
 ayrı-ayrı daşınmaz əmlak obyektlərinin dəyərini qiymətləndirmək
 daşınmaz əmlak obyektinin alınmasının maliyyələşdirilməsində kreditorun risk səviyyəsini müəyyən etmək

602 Daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən dövlət tənzimlənməsi amili deyil -

- iqtisadi qanunvericilik aktları
 Mülki Məcəllə
 Vergi Məcəlləsi
 Dövlət Büdcəsinin göstəriciləri
 daşınmaz əmlakla sövdələşmələri tənzimləyən normativ aktlar

603 Daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən ümumiqtisadi vəziyyət amili deyil -

- ölkənin ticarət balansının vəziyyəti
 sənaye istehsalının həcmi
 regiona kapital axını
 ölkəyə kapital axını
 əhəlinin gəlirlərinin strukturu

604 Daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən ümumiqtisadi vəziyyət amilləridir -

- sadalananların hamısı
 əhəlinin məşğulluq səviyyəsi
 maliyyə bazarının vəziyyəti

- istehlak qiymətlərinin səviyyəsi
- inflyasiya

605 Mülkiyyətçinin təsəvvürünə əsaslanan prinsip deyil -

- heç biri
- faydalılıq prinsipi
- əvəzətmə prinsipi
- gözləmə prinsipi
- tarazlıq prinsipi

606 Qiymətməhləgəlmə prosesinin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır?

- bütün inzibati tədbirlər
- vergi tənzimlənməsi
- rentabelliğin son həddinin müəyyən edilməsi
- müəyyən dövr üçün qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması

607 Qiymətlərin sabitləşməsinin əsas şərti

- inflyasiya
- büdcə kəsirinin azalması
- məhsul istehsalının artırılması
- qiymət strategiyası
- bazarların tipləri

608 Qiymət ayır-seçkiliyinin məqsədidir –

- bütün cavablar doğrudur
- istehlakçılardan rifah səviyyəsinin yüksəldilməsi
- satış həcmi maksimumlaşdırılması
- hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi
- alıcıların sayının artırılması

609 Birincidərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır –

- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə və hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
- hər bir firmanın optimal istehsal həcminə
- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə
- hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
- hamısı doğrudur

610 İkinci dərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır

- istehlakçı zövqünə
- alıcıların gəlirlərinə
- məhsul çeşidinə
- göndəriş (satış) həcminə
- məhsul vahidlərinin qiymət fərqinə

611 Üçüncü dərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır

- alıcıların sayına
- tələb qiymətindəki fərqlərə
- alıcıların müxtəlif qruplara (kateqoriyalara) bölünməsinə

- istehlakçı artıqlığının mənimsənilməsinə
- alıcıların gəlirlərinə

612 İstehlakçı artıqlığı nədir?

- satıcının əmtəə satışından əldə olduğu pulun məbləği
- alıcının əmtəəyə görə ödədiyi pulun məbləği
- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu maksimum qiymət arasındakı fərq
- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu minimum qiymət arasındakı fərq
- tələb qiymətinin dəyişməsi

613 Qiymət liderliyinin əsas şərti hansılardır

- cavablar doğru deyil
- məhsulun keyfiyyəti
- məhsul istehsalına çəkilən xərclər
- marketinq tədqiqatlarının keyfiyyəti
- satışın həcmində artırılması

614 Qiymət ayrışdırılışının məqsədi sayılır

- hər bir istehsalçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi
- istehlakçının həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması
- satış həcmində maksimumlaşdırılması
- istehsal həcmində artırılması
- hər bir istehlakçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi

615 Proqnoz qiymətlərdə hesablamalara keçid aşağıdakılardan hansı üzrə aparıla bilməz?

- məqbul gəlir norması
- ümumi pul axını
- investisiya layihəsi üzrə pul axınlarının ümumi məbləği
- investisiya layihəsi üzrə pul məsrəflərinin ümumi məbləği
- bütövlükdə layihə

616 Pul axınlarını proqnoz qiymətlərdə yenidən qiymətləndirmək üçün –

- bütün variantlar doğrudur.
- pul axını inflyasiyanın ümumi bazis indeksinə görə təshis olunmalıdır
- pul axını inflyasiyanın ümumi zəncirvari indeksinə görə təshis olunmalıdır
- məqbul gəlir normasının indeksləşdirilməsi əsasında təshih olunmalıdır
- inflyasiya tempinə görə təshih olunmalıdır

617 Mövcud qiymətlərdə pul axınlarını proqnoz qiymətlərdə ifadə etmək üçün –

- mövcud qiymətlərdə pul axını variasiya əmsalına bölünür
- mövcud qiymətlərdə pul axını inflyasiya indeksinə bölünür
- mövcud qiymətlərdə pul axını inflyasiya indeksinə vurulur
- mövcud qiymətlərdə pul axını diskontlaşdırma əmsalına vurulur
- mövcud qiymətlərdə pul axını kapitallaşdırma əmsalına bölünür

618 Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- bütün cavablar doğrudur
- məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır
- yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər

- o halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın
- digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır

619 Tam rəqabət sahəsi üçün uzunmüddətli bazar təklifinə təsir göstərir

- yuxarıda sadalanan bütün amillər
- sahədə firmaların sayı
- amillərin qiymətləri
- sahədə firmaların ölçüsü
- hazır məhsula qiymətlər

620 Tam rəqabət sahəsinin uzunmüddətli tarazlığı o vaxt təmin edilir ki-

- $P=MC=LAC$
- $P=LAC=MC$
- $MR>LAC=VC$
- $P=MR$
- $P>MC=LAC$

621 Hansı halda tam rəqabət firması qiymət alıcısı sayılır -

- firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etməklə buraxılış həcminə düzəlişlər edirsə
- firma qiymətə deyil istehsalın həcminə düzəlişlər edirsə
- firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etmədən buraxılış həcminə düzəlişlər edirsə
- firma yalnız son hədd xərclərinin kəmiyyətinə dair məlumatlar əsasında istehsalın genişləndirilməsi haqqında qərar qəbul edəcəkdir
- məhsulun bazar qiyməti firmanın istehsal haqqındakı qərarına heç bir təsir etmir

622 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı doğrudur:

- eyni tələb və xərclər zamanı rəqib sahə inhisarçıya nisbətən daha yüksək qiymətlə daha az məhsul istehsal edir
- rəqib sahəyə nisbətən uzunmüddətli tarazlıq zamanı inhisarçı daha çox məhsul istehsal etməklə resurslardan daha səmərəli istifadə edir
- eyni tələb və xərclər zamanı inhisarçının buraxılışı və onun qiyməti rəqib sahəyə nisbətən yüksəkdir
- eyni tələb və xərclər zamanı rəqib sahə inhisarçıya nisbətən daha aşağı qiymətlə daha çox məhsul istehsal edir
- eyni tələb və xərclər zamanı inhisarçının buraxılışı və onun qiyməti rəqib sahəyə nisbətən aşağıdır

623 İnhisar şəraitində son hədd gəliri (MR) necə hesablanır?

- $MR=P-1$
- $MR=TR_x * 1/l$
- $MR=TR_x l$
- $MR=P(1+1/l)$
- $MR=P(1-1/l)$

624 Qiymət ayrı-seçkiliyi aid deyil

- cavablar doğrudur
- məhsulun müxtəlif yerlərdə fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif vaxtlarda fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif alıcılara fərqli qiymətlərlə satışı
- alıcının danışıq aparmaq qabiliyyətinə görə fərqli qiymətlərin təyini

625 Sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmə

- məhsulların satış qiymətlərlə satışı
- həmcins məhsulun fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtənin bütün alıcılara differensial – qiymətlərlə satışı
- əmtənin ərazi üzrə fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtənin vaxt üzrə fərqli qiymətlərlə satışı

626 Differensial qiymətlər fərqlənir

- satış fərqliliyinə görə
- xərclərin əsaslanmasına görə
- keyfiyyətin əsaslanmasına görə
- alıcı tələbinin tam ödənilməsinə görə
- xidmət səviyyəsinə görə

627 Ucuzlaşdırmanın obyektı ola bilməz:

- cavablar doğru deyil
- kənd təsərrüfatı məhsulları
- istehlak malları
- istehlak avadanlıqları
- avtomobillər

628 Ucuzlaşdırmanın məqsədlərinə aid deyil:

- cavablar doğru deyil
- «geniş çeşid» siyasətinin həyata keçirilməsi
- çeşid siyasətində buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması
- mövsümün sonunda qalıq məhsulun satışının sürətləndirilməsi
- aşağı keyfiyyətli məhsulun satışının stimullaşdırılması

629 İstehsal – texniki təyinatlı məhsulların satışına təsir göstərən amillərə aid deyil:

- vasitəçilərin xüsusiyyətləri
- əmtənin xüsusiyyətləri
- bazarın konyukturası
- firmanın xüsusiyyətləri
- dillərin xüsusiyyətləri

630 İnflyasiya mükafatı nəyn əsasında müəyyən edilir?

- bütün variantlar doğrudur.
- məqbul gəlir normasının indeksləşdirilməsi
- inflyasiyanın tempi
- məcmu pul axınının saldosu
- pul vəsaitləri axınlarının qiymətləndirilməsi

631 Məhsulların və istehlak eidlən resursların proqnoz qiymətidir –

- investordan marağına uyğun olan səmərəlilik göstəricisi
- məqbul gəlir normasının indeksləşdirilməsi əsasında müəyyən edilən qiymət
- gözlənilən inflyasiyanın uçotu ilə əsaslandırılmış gəlir norması
- nominal gəlirləri alıcılıq qabiliyyəti
- inflyasiyanın təsvirinin uçotu ilə təshih olunmuş cari qiymət

632 Mövcud qiymətlərdə səmərəlilik göstəricilərin hesbalanmasının məqsədi deyil –

- doğru varinat yoxdur
- layihə ideyasını qiymətləndirilməsi
- layihənin ilkin texniki-iqtisadi qiymətləndirilməsi
- ictimai səmərəliliyin hesablanması
- ümumi səmərəliliyin hesablanması

633 Praktiki elan olunmuş nominal bank faiz dərəcələri –

- nominal gəlirlərin vaxt keçdikcə azalın kredit qabiliyyətini uçota alır.
- borcun verilməsi dövründə inflyasiya tempini uçota almır
- nominal gəlirlərin real alıcılıq qabiliyyətini uçota almır
- nominal gəlirlərin real alıcılıq qabiliyyətini mütləq uçota alır
- borcun verilməsi dövründə inflasiya tempini uçota alır.

634 Proqnoz qiymətlərinin təyini aşağıdakılardan hansı üçün obyektiv zəmin deyil?

- borclara xidmət xərclərinin əsaslandırılması
- əsas kapitalla yönəldilən investisiyanın hesablanması
- borc vəsaitlərin tələbin əsaslandırılması
- investisiya layihəsinin maliyyə reallaşdırılması şərtinin müəyyən edilməsi
- daxili gəlir norması göstəricilərindən birinin interpretasiyası

635 İnhisar şəraitində:

- son hədd xərci, son hədd gəliri və qiymət bir-birinə bərabərdir
- son hədd gəliri qiymətə bərabərdir
- son hədd gəliri qiymətdən aşağıdır
- son hədd xərci qiymətdən aşağıdır
- son hədd gəliri qiymətdən yüksəkdir

636 Təbii inhisar şəraitində -

- istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər azalır
- istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə orta xərclər yüksəlir
- istehsal həcmi artdıqca qısamüddətli dövrdə son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabərləşir
- o, kortəbii olaraq meydana çıxır, süni olaraq yaradılması haqqında isə konkret firmalar razılığa gəlirlər
- istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər artır

637 Kurno modelində -

- rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən aşağı qiymətlərlə resursları əldə edir
- duopolistlərdən biri digərinin istehsal həcmində bazar tərəfindən verilmiş kəmiyyət kimi baxır
- rəqiblərdən hər biri istehsal həcmi haqqında qərar qəbul edərkən hesab edirlər ki, o, məhsulun qiymətində əks olunmayacaqdır
- rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən yüksək qiymətlərlə resursları əldə edir
- oliqopolistlərdən hər biri qərar qəbul edərkən buna digər oliqopolistlərin reaksiya vermək imkanını nəzərə alır

638 Aşağıda verilən mülahizələrdən hansı səhvdir

- hamısı doğrudur
- inhisarçı həmişə qiyməti son hədd xərcləri kəmiyyətindən yuxarı təyin edir
- inhisarçı üçün həmişə son hədd gəliri qiymətdən yuxarıdır
- inhisar özündə natamam rəqabətin son halını birləşdirir
- bazar üzərində hakimiyyətə malik firmalar tez-tez qiymət ayrı-seçkiliyi təcrübəsinə müraciət edirlər

639 İ üçün son hədd gəliri qiymət üzrə tələb elastikliyi ilə aşağıdakı kimi əlaqədardır

- $MR = P \times MC / e$, burada e – qiymət üzrə tələbin elastiklik əmsalındır
- $MR = TC(1 - 1/e)$
- $MR = P \times e$
- $MR = P \times (1 - 1/e)$
- $MR = P \times (1 - e)$

640 Son hədd xərci qiymətdən yüksək olduqda-

- müəssisə izafi mənfəət əldə edir
- istehsal həcmi artır
- inhisarçı zərərlə üzləşir
- tarazlıq vəziyyəti yaranır
- müəssisə iflasa uğrayır

641 Mövcud qiymətlərdən istifadə etməklə hesablanmış daxili gəlir norması ilə müqayisə olunması üçün

- bütün variantlar doğrudur.
- faiz dərəcələri inflyasiyadan təmizlənməsi və onun real kəmiyyəti hesablanmalıdır
- faiz dərəcələri inflyasiyadan təmizlənməsi və onun nominal kəmiyyəti hesablanmalıdır
- nominal gəlirlərin alıcılıq qabiliyyəti uçota alınmalıdır
- borcun verilməsi dövründə inflyasiya tempi uçota alınmalıdır

642 İstehlak mallarının alınması motivi deyil

- istehlak bazarı
- arzu
- tələbat
- istək
- zərurət

643 Nüfuzlu əmtəələr xüsusi növüdür:

- xarici istehsal məhsullarının
- normal əmtəələrin
- ilkin zərurət mallarının
- səmşin daşıma xidmətlərinin
- turizm xidmətlərinin

644 Qiymətdəyişmə nöqtəyi – nəzərindən istehlak bazarının strukturuna aid edilir:

- cavablar doğrudur
- uzunmüddətli istifadə təyinatlı əmtəələr
- gündəlik tələbat malları
- ərzaq malları
- istehlak xidmətləri

645 əmtəə dəstinin faydalılığının kəmiyyət qiymətləndirilməsi: (yanlış variantı seçin)

- müstəsna fərdi xarakter daşıyır
- müstəsna xarakterə malikdir
- fərdi xarakterə malikdir
- ictimai xarakterə malikdir

- subyektiv xarakterə malikdir

646 Tam rəqabət şəraitində qaçma (bağlama) nöqtəsində qiymət aşağıdakılardan birinin minimumuna bərabər olur:

- alternativ xərclərin
 orta ümumi xərclərin
 orta sabit xərclərin
 son hədd xərclərinin
 orta daimi xərclərin

647 daxili gəlir norması müqayisə olunmalıdır –

- bütün variantlar doğrudur.
 layihənin kommersiya səmərəliliyi ilə
 layihənin ictimai səmərəliliyi ilə
 investor üçün məqbul gəlir norması ilə
 nominal gəlirlərin alıcılıq qabiliyyəti ilə

648 Faiz dərəcəsinin nominal səviyyəsindən real səviyyəsinə keçirilir –

- layihənin kommersiya səmərəliliyi müəyyən edildikdən sonra
 layihənin ilkin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasından sonra
 layihənin ümumi səmərəliliyinin hesablanmasından sonra
 layihənin ictimai səmərəliliyinin hesablanmasından sonra
 inflyasiya tərkibinin ölçüsünün müəyyən edilməsindən sonra

649 İnflyasiya hansı layihənin səmərəliliyinə əhəmiyyətli təsir göstərmir?

- bütün variantlar doğrudur.
 uzunmüddətli investisiya tsiklinə malik
 çoxlu miqdarda borc vəsaitləri tələb edən
 bir neçə valyutadan paralel istifadə etməklə reallaşdırılan
 nominal gəlirlərin real alıcılıq qabiliyyəti vaxt keçdikcə azalan

650 İnfilyasiya dinamikasını belə proqnozlaşdırmaq olar ;

- İnfilyasiya gəlir elementlərinə görə
 Bank faiz dərəcələrinə görə
 Valyuta mübadiləsi kursuna görə
 Mərkəzi bankın uçot dərəcələrinə görə
 İnfilyasiya xərc elementlərinə görə

651 Aktivlərin qiymətləndirilməsi dinamikasına aiddir ;

- Borcların növü
 Əmtəələrin çeşidi
 Kreditlərin növü
 Aktivlərin növü
 Məsrəflərin çeşidi

652 əmək haqqının qiymətləndirilməsi dinamikasına aiddir ;

- Borcların növü
 Aktivlərin növü
 Əmtəələrin çeşidi

- Aylıq infilyasiya tempi
- Məsərəflərin çeşidi

653 Aşağıdakılardan hansı doğrudur ?

- Proqnoz qiymətlərdə bəzən infilyasiya nəzərə alınma bilər
- İnfilyasiya nəzərə alınan qiymətlər cari qiymətlərdir
- Bank faiz dərəcəsi layihənin maliyyə mənbələrini səciyyələndirir .
- Proqnoz qiymətlərdə infilyasiya nəzərə alınır
- Hazır məhsulların topdansatış qiymətləri mütləq ƏDV –yə cəlb edilməlidir

654 İntestisiyanın ilkin istiqamətində hansı xərclər göstərilir ?

- Cari xərclər
- İntestisiya layihəsi mühitində capital xərcləri
- Bütün material məsrəfləri
- İntestisiya məsrəfləri
- Əlavə istehsal xərcləri

655 Aşağıdakılardan hansı yalnisdir ?

- Qənaət-bəxş layihələr dövlət dəstəyi görür
- İntestisiya layihəsinin reallaşmasında prosesin subyektləri çıxış edir
- Layihə reallaşan zaman hər bir qrupun xüsusiyyətlərini nəzərə almaq lazımdır
- Qeyri-qənaət bəxş layihələr dövlət dəstəyi görmür.
- Birinci mərhələ səmərəli deyilsə ikinci mərhələyə keçməli

656 Hansı yalnisdir?

- Kreditlər uzunmüddətli və qısamüddətli
- Layihənin məğzini müəyyən edən informasiyalara marketinq texniki-texnoloji innovasiyalara və s aiddir ;
- Bank faiz dərəcəsi layihənin maliyyə mənbələrini səciyyələndirir
- Cari qiymətlər layihənin işlənilməsi aktına qədər olan qiymətlərdir .
- Birbaşa material məsrəflərini qiymət dinamikasını aktivlərin növü əmtələrin çeşidi və s aiddir

657 Səmərliliyin dəyər göstəricilərini infilyasiyanı nəzərə almadan hansı qiymətlərlə hesablamaq olar ?

- Funksional qiymətlərlə
- Proqnoz qiymətlərlə.
- Defilyasiya olunmuş qiymətlərdən
- Cari qiymətlərlə
- Pərakəndi satış qiymətlərilə

658 Deflirə qiymətlər necə hesablanır ?

- Proqnoz qiymətlərin ümumi qiymət səviyyəsinə nisbəti ilə
- Qiymət səviyyəsinin infilyasiya indeksi bazisinə bölünməsi ilə
- İnfilyasiya indeksi bazisinin qiymət səviyyəsinə hasili ilə
- Əmtəə üçün bazis indeksinin işlək qiymətə nisbəti ilə
- Proqnoz qiymətlərin ümumi qiymət səviyyəsinə hasili ilə

659 Qiymət səviyyəsinin infilyasiya indeksi bazisinə bölünməsi yolu ilə hesablanan qiymətlər ;

- Pərakəndə qiymətlər
- Cari qiymətlər

- Topdansatış qiymətlər
- Deflirə qiymətlər
- Proqnoz qiymətlər

660 Verilənlərdən hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiymətinin göstəricisidir?

- istehlakçıların əmtəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

661 Qiymətlər çoxluğu beynəlxalq ticarətdə nəyi ifadə edir?

- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif və adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə eyni, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə eynivə adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır

662 Qiymətəmələgəlmənin metodikası hesab olunur:

- yeni növ məhsullara qiymətlərin müəyyən edilməsi
- A) marketing prinsipinin müəyyən edilməsi
- qiymət strategiyasının reallaşdırılması
- əmtələrin keyfiyyət parametrlərinin ölçülməsi
- əmtələrin istehlak faydalılığının müəyyən edilməsi

663 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodlarına aid deyil:

- müqayisəli üstünlüklər metodu
- aqreqat metodu
- ekspert qiymətləndirmə metodu
- "beyin hücumu" metodu
- struktur oxşarlığı metodu

664 əsas (bazis) metodlar qrupuna aid deyildir:

- parametrik metod
- xərc metodu
- korrelyasiya metodu
- bal metodu
- balans metodu

665 Alternativ metodlar qrupuna aid deyildir:

- tələbə əsasən qiymətin müəyyən olunması
- istehsal məsrəfləri əsasında müəyyən olunması

- investisiya xərcləri əsasında qiymətin müəyyən olunması
- rəqabətə meyllilik əsasında qiymətin müəyyən olunması
- istehsal məsrəfləri ilə bazarda tapılmış tarazlığa görə qiymətin müəyyən edilməsi

666 Bal metodu ilə qiymətləndirmədə hansı göstəricilərdən istifadə edilmir:

- əsas parametrlərin arasında qarşılıqlı əlaqə əmsalı
- yeni məlumat i-ci parametrlərinin çəki əmsalı
- yeni məlumatın qiyməti
- qiymətləndirilən parametrlərin sayı
- yeni məlumatın i-ci parametrlərinin bal qiymətləndirilməsi

667 Məhsulun istehsal maya dəyərinə daxildir:

- daimi və dəyişən xərclər
- maşın və avadanlıqların saxlanılması xərcləri
- kommersiya xərcləri
- ümumtəsərrüfat xərclər
- birbaşa xərclər

668 Məhsulun tam maya dəyərinə daxildir:

- cavablar doğrudur
- ümumtəsərrüfat xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- birbaşa xərclər

669 Qiymətməhləgətirən amillər

- cavablar doğrudur
- qiymətlərə xarici təsir üsullarıdır
- qiymətlərin səviyyəsinə təsir göstərən obyektiv şəraitdir
- qiymətin quruluşuna daxili təsir üsullarıdır
- qiymətlərin dinamikasına təsir göstərən qanunauyğunluqdur

670 Məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərinin tərkib elementidir:

- cavablar doğrudur
- xammal xərcləri
- sosial fondlara ödəmələr
- dolayı vergilər
- amortizasiya xərcləri

671 Qiymətməhləgəlmənin bazar amilləridir

- cavablar doğru deyil
- istehsal xərcləri amili
- məhsulun keyfiyyətinin artırılması amili
- konyuktura amili
- inzibati amillər

672 Məhsulun istehsal həcmindən asılı olan xərclər hansılardır?

- dəyişən və sabit xərclər
- alternativ və normativ xərclər

- dəyişən xərclər
- dolay xərclər
- sabit və artan xərclər

673 Qiymətin əmələ gəlməsinin metodologiyasına daxil deyildir:

- qiymətlərin müxtəlif əlamətə görə təsnifatı
- qiymətin əmələgəlməsi konsepsiyasının işlənilib hazırlanması
- qiymətlərin müəyyən edilməsi metodikasının işlənilib hazırlanması
- qiymətlərin dinamikasına təsir edən amillərin müəyyən edilməsi
- qiymətəmələgəlmənin idarə olunması üzrə prinsip və metodlar məcmusu

674 Qiymətin əmələ gəlməsinin subyektiv iqtisadi əsası sayılır:

- istehsal subyektləri
- ictimai zəruri əmək məsrəfləri
- məhsul və xidmətlərin faydalılığı
- xüsusi mülkiyyət
- rəqabət

675 Qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir tərifinin tərəfdarları kimlərdir?

- A.Marşall, K.Marks, V.Pareto
- L.Valras, K.Mencer, F.Ecuort
- D.R.Mank-Kullox, A.Smit, F.Engels
- P.Makkonelli, L.Bryu, A.Smit
- U.Cevons, L.Valras, D.Rikardo

676 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin mahiyyəti nədir?

- qiymət-istehlakçı faydalılığının ölçüsüdür
- qiymət tədavül prosesində formalaşır
- qiymətin əsasında son hədd faydalılığı dayanır
- qiymət istehsal prosesində formalaşır
- qiymət-əməyin məsrəflərinin və istehlak dəyərinin ölçüsüdür

677 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodologiyası nəyi müəyyən etmək üçün lazımdır?

- qiymət dinamikası
- qiymət intizamı
- qiymət strukturu
- qiymət taktikası
- qiymət strategiyası

678 əmtəələrə ilkin qiymətin hesablanması mərhələsi deyil

- xərclərin qiymətləndirilməsi
- rəqib əmtəələrinin qiymətinin təhlili
- tələbin öyrənilməsi
- qiymətqoyma metodunun seçilməsi
- qiymətlərə əlavələrin (güzəştlərin) hesablanması

679 Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

- orta qiymət səviyyəsi rəqib əmtəələrin qiymətləri əsasında müəyyən edilir.
- minimum qiymət səviyyəsi istehsal xərci ilə müəyyən edilir.

- orta qiymət səviyyəsi qarşılıqlı əvəzedicilərin qiymətləri əsasında müəyyən edilir.
- maksimum qiymət səviyyəsi məhsulun nadir xassələri əsasında müəyyən edilir.
- minimum qiymət səviyyəsi məhsulun maya dəyəri ilə müəyyən edilir.

680 Aşağıdakılardan hansı qiymətqoymanın alternativ metodu deyil?

- qiymətin istehsal xərcləri və bazar vəziyyəti arasındakı tarazlığa görə müəyyən edilməsi
- qiymətin istehsal xərclərinə əsasən müəyyən edilməsi.
- qiymətin rəqabətə meylliliklə müəyyən edilməsi
- təklifin təhlili metodu əsasında müəyyən edilməsi
- qiymətin tələbə meylliliklə müəyyən edilməsi

681 Qiymətlərin dinamikası aşağıdakı amillərin təsiri altında formalaşır:

- cavabların heç biri doğru deyildir
- daxili və xarici amillər
- əsas və əlavə amillər
- strateji və taktiki amillər
- prinsiplial və strateji amillər

682 əmtənin istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən xərclərin mahiyyətini izah etmir:

- istehlak və tədavül xərcləri
- tarazlıq xərcləri
- ictimai-zəruri xərclər
- son hədd xərcləri
- istifadə xərcləri

683 Qiymətəmələgəlmə elmi aşağıdakıları öyrənmir:

- qiymətəmələgəlmə metodologiyası
- qiymətlərin əmtənin istehsalı prosesinə və hərəkət mərhələlərinə təsirini
- qiymətlərdən istifadəni
- qiymətlərin formalaşması prosesini
- qiymətlərin hərəkət qanunauyğunluqlarını

684 Qiymətin əsas əlaməti deyil:

- elastiki dəyişkənlik xassəsinə malikdir
- məhsulların istehsalı və reallaşdırılması, iş və xidmətlərin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar ictimai xərcləri əks etdirir
- iqtisadi cəhətdən əsaslandırılmış səviyyədə mənfəəti təmin edir
- tələb və təklif arasında tarazlığa təsir göstərir
- işgüzar fəaliyyət üçün zəruri olan resursların birləşdirilməsinə kömək edir

685 Qiymətəmələgəlmənin prinsipidir:

- qiymətlərin təsbit edilməsi
- stimullaşdırma
- yığım
- məqsədyönlülük
- uçot

686 Fasiləsizlik prinsipi onda ifadə olunur ki:

- bu, tələb və təklif qanununun dərk olunması və uçotu zərurətinə əsaslanır

- əmtəə xammaldan hazır məhsula kimi öz hərəkətində bir neçə mərhələdən keçir
- əsas iqtisadi və sosial problemləri dəqiq müəyyən etmək lazım gəlir
- bu, mövcud qiymət sisteminin dərin təhlilinə əsaslanır
- bu, qiymətlərin dövlət dövlət tənzimlənməsini həyata keçirən məhsula tətbiq olunur

687 Maya dəyərini tərkibinə aid edilir

- A və D bəndləri doğrudur
- istehsal həcmi dəyişməsi zamanı dəyişən xərclər
- mülkiyyətçiyə məxsus olan resursların (bazarda alınmayan) dəyəri, sahibkarlıq qabiliyyətindən gələn normal mənfəət daxil olmaqla
- mühasibat xərcləri
- istehsal həcmi dəyişdikdə dəyişməz qalan xərclər

688 Daimi xərclərə aid deyildir

- cavablar doğrudur
- qeyri-məhsuldar xərclər (cərimə, ödəmə)
- amortizasiya xərcləri
- bank krediti üzrə ödəmələr
- elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar

689 Avadanlıqların istismar xərcinə aiddir:

- konstruktor – layihə işləri
- birdəfəlik xərclər
- fəhlələrə verilən əsas əmək haqqı
- material və xammal xərcləri
- təhlükəsizlik texnikası üzrə xərclər

690 Qiymətin ikili təbiətinə aiddir:

- istehsal qiyməti və gətirilmə ictimai xərcləri
- istehsal qiyməti və gətirilmə ictimai xərcləri
- istehsal qiyməti və dəyər
- dəyər və ortalasdırılmış dəyər
- mübadilə dəyəri və istehlak dəyəri

691 Maya dəyərini 40Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 42 Azn
- 60 Azn
- 20 Azn
- 50 Azn
- 2 Azn

692 Maya dəyərini 20Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 15% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 18.67Azn
- 3Azn
- 17Azn
- 23.53Azn
- 133.(33) Azn

693 Maya dəyərini 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 29.41Azn
- 21.25Azn
- 106.25Azn
- 63.75Azn
- 113.33Azn

694 Maya dəyərini 125Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 150Azn
- 25Azn
- 100Azn
- 625Azn
- 156Azn

695 Maya dəyərini 500Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 600Azn
- 125Azn
- 625Azn
- 100Azn
- 400Azn

696 Maya dəyərini 15Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 45.5Azn
- 10.5Azn
- 19.5Azn
- 4.5Azn
- 21.4Azn

697 Maya dəyərini 55Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 18.3Azn
- 56.65Azn
- 53.35Azn
- 78.57Azn
- 16.5Azn

698 Maya dəyərini 62Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 37Azn
- 15.5Azn
- 46.5Azn
- 77.5Azn
- 82.7Azn

699 Maya dəyərini 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal

qiymətini hesablayın:

- 225Azn
- 25.5Azn
- 60Azn
- 121azn
- 283Azn

700 Qeyd olunan fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının tənzimlənməsinə kömək edir.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi fermerlərin satışdan əldə etdikləri gəlirlərin səviyyəsinin saxlanmasına (istehlakçılar hesabına) kömək edir;
- məqsədli qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), girov qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.
- girov qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), məqsədli qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər